

**Dispvtationvm De Censvris In Commvni,
Excommvnicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

Dispvtatio XLII. De Irregularitate contracta ex delicto circa vsum
sacramentorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

tuu Episcopis dispensare hoc modo in irregularitate; nullib[us] enim extat tale ius; ergo est sufficiens illa dispensatio. Ex hinc constituitur differentia inter excommunicationem, & irregularitatem; quia iure Ecclesiastico declaratum est, Episcopum non posse absoluere a censura per actiones excommunicationis contrarias, ut supra suo loco vidimus; quod non est circa dispensationem in irregularitate declaratum. Addi nihilominus Nauarrus, sententiam hanc procedere in foro conscientiae, non vero in foro exteriori. In quo censet constitutam etiam esse differentiam inter Papam & inferiores Episcopos. Et reddit rationem, quia dispensatio a Summo Pontifice data sine causa, est valida, non vero data ab Episcopo. Sed hoc ratio solum concludit, quod diu alias constitutae Episcopum non habuisse legitimam causam dispensandi, vel illam ignorasse, aut non considerasse, talem dispensationem non valere, quod verum existimat. Si autem oppositum constiterit, non video cur talis dispensatio sit reicienda, etiam in foro exteriori. Solum ergo videtur posse constitui differentia inter forum internum, & externum, in hoc, quod in interno sufficit, vt non constet de causa defectu, quia subditus praeferunt superiorem recte agere: in externo necessarium erit causam probare, si res in examen afferatur, ut latius tractat idem Nauarr. in cap. Si quando, de Rescriptis, excep. 10. numer. 3. & alia de hac tacta dispensatione, quae minus practica & moralia sunt, videri posse in Matolo supra num. 8. & 9.

DISPUTATIO XLII.

De Irregularitate contracta ex aliquo delicto circa usum sacramentorum.

RXPICATA doctrina communis, descendimus ad singulas irregularitates, quae variis modis distribui solent. Quidam illas reuocant ad tria membra, scilicet ratione delicti, ratione sacramenti, aut ex defectu, sub quibus varia membra distinguntur, ut videtur licet in Soto dist. 25. quest. 1. art. 1. secund. Alij dinidunt in quinque membra, scilicet, ex defectu animae, & corporis, ex defectu lenitatis, & sacramenti, & ex delicto, ut videtur est in Nauarr. numer. 192. Alij vel reuocant irregularitatem ex defectu animae, vel tantum constituant unam speciem ex defectu personae sive sit corporis, sive animae, quod postea examinandum est. Alij omnem irregularitatem dicunt esse ex defectu aliquius boni, unde iuxta quatuor bonorum generis, animae, corporis, famae, & fortunae, non incommoda in quatuor species partuntur, & sub defectibus animae, delicta, & nonnullos defectus, quin peccata non sunt, comprehendunt. Sed quia in ordine ad doctrinam moralem magis differunt duo genera irregularitatum ex delicto, vel sine illo, ideo hac partitione utrumque est, & prius dicere de irregularitatibus ex delicto, quas ad tria capita reuocabimus. Primum erit de peccatis commissis contra ordines. Secundum de aliis grauioribus vitiis. Tertium erit speciale de homicidio propter peculialem illius rationem.

Fr. Suarez tom. 5.

SECTIO I.

Vtrum, Contrahatur irregularitas per indebitam baptisimisceptionem.

DUplex est usus sacramenti, passiuus, scilicet, & actiuus: & de utroque dicimus. Prima ergo assertio sit. Per iteratam receptionem baptisimi irregularitatem incurri. De hac re late dixi, in tom. 3. Disp. 31. Sect. 6. vbi ostendi, hanc irregularitatem esse in iure expressam, & non incurri nisi intercedat delictum, ideoque excusari quoties propter ignorantiam, & bonam fidem culpa excusat, quod etiam nunc verum censeo, licet oppositum teneat. Maiol. libr. 3. cap. 14. quia nullum afferit ius in quo talis irregularitas sine culpa sit satis expressa. Addidi etiam, quando quis ita permittit exterius se iterum baptizari, ut non habeat intentionem suscipiendo sacramentum, sed solum se liberandi ab aliquo timore, vel aliquid simile, non incurre hanc poenam, sive aliqui peccet in ea permissione, sive non, quia illa non est formalis rebaptizatio ex parte recipientis cum tali intentione: pena autem illa restringenda est ad formalem rebaptizationem, sicut poena imposita haeretico ipso iure, restringitur ad formalem haereticum exteriori, id est, qui ita exterius significat se negare fidem, ut interius etiam neget. Quo fit vt multo minus incurritur hanc irregularitas, quoties quis recipit secundum baptisimū sub intentione conditionata, si fortasse prior baptisimus validus non fuit, etiam si cotinet id fieri imprudenter, & sine sufficienti ratione dubitandi, ac denique cum graui culpa. Nam hanc culpam, vel est diversae rationis ab illa, quae est in formalis rebaptismo, vel est ita imperfecta in illo ordine, ut simpliciter non possit dicere baptizatio: nam illa conditio: postea in intentione tollit animum & spiritum rebaptizationis. Denique hinc constat, irregularitatem hanc non esse impositam propter veram suscipiendum alicuius sacramenti inique factam, nam ille secundus baptisimus, per cuius susceptionem contrahitur hanc irregularitas, non est sacramentum, tamen quia est in injuriam prioris baptisimi, & fidei, ideo huius criminis adiuncta est talis irregularitas.

Ex quo obiter colligitur, si quis sepius rebaptizetur, sepius incurre hanc irregularitatem, quia quoties multiplicatur culpa, propter quam iure ipso imponitur poena, roties incurritur simili poena, ut tractando de Censuris diximus. Et declarari potest, qui si quis post primam rebaptizationem poenitentiam agens, & irregularitatis dispensationem obtinet, postea vero in simile crimen labetur, iterum etiam irregularitatem contraheret, quia vere violat legem, per quam talis poena ipso facto imponitur, nam rebaptizatio non dicit tantum secundam baptisimi receptionem, sed tertiam, & quartam & in quoenam numerum post primam. Ergo, etiam prima irregularitas non sufficit ablata, contraheretur secunda, quia non repugnat habere simul duas censuras vel impedimenta solo numero diversa ex causa distinctis. E contrario vero in erro ex dictis, si contingat aliquem erronea conscientia rebaptizari, putans vere fuisse antea baptizatum, postea vero constet vel omnino non fuisse antea baptizatum, vel ex aliquo defectu essentiali primi usus baptisimū fuisse nullum, illum non esse irregulariter, quia nunquam secundo baptizatus est: quia donec sit verus baptisimus vere receptus, non potest esse in ipsa iteratio baptisimi: ergo nec poena eius. Nec refert quod quis habuerit animum rebaptisimū: quia ille procedit tunc ex conscientia erronea, & in effectu non habuit verum actum externum sibi conformem.

Kkk

Dico

Concl. 3.

2. Exceptio
concl. 3. 3.
concl. 3. 4.
concl. 3. 5.

Maiol.

Maiol. ob-
secro.

Selvitur.

Euseb.

Antonin.
Sylvest.2. Exceptio
Cap. 1. 37. d.

Dico secundo. Extra rebaptizationem non contrahitur irregularitas per suscepionem baptismi cum quacumque culpa, dummodo a Catholicismo ministro accipiatur. Probatur, quia nullus alius est in iure expressus, solum oportet examinare nonnullas exceptions. Prima est de suscipiente fide baptismum, quem manere irregulariter afferat Maiolus lib. 3. cap. 7. Sed non ostendit ius, nec videtur ratione subfistere: quia ut loquitur de fictione contra valori baptismi, vel tantum effectui eius. De priori non potest verificari illa sententia, quia sic baptizatus non manet baptizatus, non ergo manet irregularis, sed tam incapax ordinum sicut antea erat. Nec potest perfecte recedere a tali fictione, donec iterum vere ac legitime baptizetur: quod si hoc faciat, nulla irregularitate impeditus manebit propter prius delictum, quia neque in iure lata est, neque in eo statu erat capax irregularitatis, sicut neque ordinis. Si vero loquatur de altera fictione, & de propria irregularitate ut plane loquitur, quia negat tolli per penitentiam oportet ut ostendat ius in quo sit expressa: nam impedimentum quod per penitentiam non auferatur, & naturale non est, sed legale; admittit non debet, nisi fuerit in iure expressum.

Sed obiicit, nam qui differt baptismum vsque ad mortis periculum, & tunc quasi necessitate compulsius baptizatur, fit irregularis. ergo multo magis quilibet baptizatur. Antecedens patet ex Concilio Neocæsariensi. cap. 12. & habetur in cap. 1. d. 57. Consequens vero probatur, quia maiorem facit iniuriam sacramento qui sicut illud recipit, quam qui in necessitate illud digne accipit. Respondetur primo negando consequentiam, quia, ut dixi, argumentum à simili in hac materia nullum est. Et potest facile assignari diuersitas rationis: nam in eo casu non repellitur quis ab ordinatione propter indignam baptismi susceptionem, sed propterea quod tides hominis si baptizatus non videtur fuisse voluntaria, sed ex necessitate, ut in eodem textu dicitur: est autem inconveniens, ut si de cuius vera fide dubitatur, ad clericatum admittatur; quæ ratio non habet locum in quacumque indigna susceptione baptismi propter aliquod peccatum ad mores, & non ad fidem pertinens. Neque in hoc appetit maior ratio de indigne suscipiente baptismum, quam de indigne suscipiente absolutionem, aut Eucharistiam.

Ex illo vero antecedente sumi videtur secunda exceptio, scilicet quando, receptione sit in articulo mortis ex necessitate. Hæc enim ex dicto tex. videtur sufficienter probari; nam similiter prohibetur ordinatio hominis sic baptizati illis verbis, O dñe non debet. Confirmatur ex Cornelio Papa Epist. ad Fabium apud Eusebium libr. 6. Historie capit. 32. vbi refert Nouatum sive sic baptizatum, & quendam Episcopum maxime desiderasse illum ordinare. Quoniam (inquit) nimis liebat quemquam in lecto propter morbum baptizatum, sicut huius contingat, in deum assumi. Vnde hunc casum admittunt Anton. 3. p. 18. c. 6. §. 2. Angel. nu. 55. Sylvest. qu. 21. & negari non potest, quia plane est in iure expressus. Non tamen videtur esse formaliter propter culpam, sed propter modum suscipiendi in necessitate & gritudinis, & propter quendam imperfectam fidei, & conuerthoris suspicionem, minoremque Ecclesia satisfactionem, quæ inde generatur: licet fortasse dilatio culpabilis non præcesserit, sed per occasionem aliam acciderit, & ita in textu nulla sit mentio culpe, licet Glossa aliud sentiat, sed occasionis, seu necessitatis. Vnde potest hæc irregularitas reduci ad eam, quæ est Neophytorum, de qua supra licet in ea specie sit (ut ita dicam) qualificata, habetque locum in adultis, nam infantes nec culpæ, nec illius suspicionis, vel infamia sunt capaces, ut recte Glossa notauit.

Additur vero in eodem cap. i. in duobus casibus posse hunc ordinari. Primo si purgaverit suspicio, necem per ostensionem fidei, & religionis. Secundo si necessitas ministrorum urgat. Quæ autem potest, an requiratur in his casibus dispensatio, & quæ danda sit. Glossa ibi significat non esse necessariam dispensationem, præsertim in priori casu, quia per sequens factum eliditur precedens præsumptio, & quia in textu non sit mentio dispensationis. Sed hoc non videtur, quia illa præsumptio, vel suspicio, cum sit iuris, debet etiam iuridice tolli. Alij ergo requirunt dispensationem Summi Pontificis, ut Maiolus supra cap. 8. Sed hoc etiam est nimium: quia alias superflua erat illa declaratio: item quia si Episcopi prohibentur ibi ordinare tales personam ita etiam conceditur pro illis casibus. Dico ergo necessariam esse, & sufficiere dispensationem Episcopi, hunc esse sensum illius limitationis, ut notant ibi Turrecremata & alij. Antonius, Sylvester, & Angelus supra. Sed quæres rursum, an vera que causa simul requiratur, vel singula per se sufficiant. Maiolus supra vitramque requirit: Glossa ve. Regula & clarius Turrecremata quamlibet per se putant sufficiere, quia in textu Gratiani disiunctio legitur, aut: quamvis in Voto Conciliorum varia sit, & de prima quidem non dubito quin per se sufficiat: nam cum impedimentum hoc fundetur præsumptione, ablatio præsumptionis est sufficiens ratio tollendi illud. De posteriori autem potest esse nonnullum dubium: quia Ecclesia debet habere satisfactionem de dignitate personæ, quæ ordinatur. Dico tamen tantum esse posse, ut sufficiat quia hoc suscipio, quæ ex tali baptismo nascitur, non est tam vehemens, quin propter aliam vrgentem causam maxime pertinentem ad communem bonum, possit deponi: huiusmodi autem capsa est hominum ratis, quia clericorum ordinatio est maxime necessaria communis bono. Et ideo in multis aliis casibus centeretur sufficiens causa dispensandi, ut patet ex textibus quos Glossa idem referat.

Quæret vero veterius aliquis, an hæc irregularitas extenda sit ad omnes alios casus, in quibus aliquis necessitate compulsius baptizatur, ut per rationem vel metum, quæ non excludat voluntatem baptismi (alias nullus esset locus irregularitatis) sed ratiocinio reddat minus liberum, & voluntarium. Tunc ergo est dubium an cum tali baptismo inducatur irregularitas, quia de hoc non habemus ius expressum, & argumentum à simili ex prædicta lege Concilij Neocæsariensi, inuidum est. In contrarium vero est, quia hoc non videtur argumentum à simili, sed ex identitate rationis: nam illa lex non fundatur in speciali ratione & gritudine, sed formaliter in ratione necessitatis, quæ eadem vel maior est in consensi per vim & merum exorto: ergo, considerata formaliter decisione illius textus, comprehendit etiam hunc casum. Atque ita sentit Maiol. capit. 10. cuius opinio quoad hanc partem videtur mihi sat probabilis. Et quidem experientia ipsa docet non expedire ordinare homines sic baptizatos, quia maxime in constantes in fide inueniuntur, adeo ut non solum ipsi, sed etiam filii, & nepotes eorum cum eis educati, & ab eis instructi, eandem constantiam participare inueniuntur, etiam post multas generationes.

Vltimo extendit Maiol. supra ca. 9. exceptionem hanc, vel certe ponit tertiam generalem de receptione baptismi post culpabilem dilationem, dicit enim solam moram culpabilem, seu dilationem nimiam in suscipiendo baptismino inducere irregularitatem, etiam si baptismus postea ante & gritudinem suscipiatur. Et non afferit aliud prædictum Concil. Neocæsariense, quod ita intelligi dicit à Glossa & Doctoribus. Sed profecto Glossa id non dicit, nec Doctores, quos ego viderim, suntque non

non pauci. Nec est consentaneum textui, quia de dilatione nec verbum habet, sed solum de aegritudine, & ratio, quam subdit, & supra explicata est, non habet locum in dilatione, si necessitas excludatur. Ratio autem, quam ille auctor ex cogitatione, scilicet quia qui sic suscipit baptismum, presumitur hoc facere, ut habeat maiorem peccandi licentiam, & negligere propriam salutem, & consequenter ad baptismum in peccato accedere. Hoc inquam ratio & per se insufficiens est sine iure, & ad fundamen-
tale ius parum vrgens: nam licet dilatio baptismi signum esse possit licentioris vita: tamen hic ipse accessus ad baptismum est efficacius signum mutationis vita: potiusque indicat veram conversionem, & mutationem, quam oppositum: nō ergo sufficit dilatio, si postea mere libere baptismus suscipitur: quia tunc non habet locum ius illud & aliud non inuenitur.

8. **Quarta exceptio** ponitur, si quis in loco vbi peregrinatur, & est incognitus, baptizatus est. De quo exat canon. 24. Concil. Elbercini, & apud Gratianum. cap. Omnis, 98. dist. Omnes, inquit, qui peregrinatur in peregrinatione fuerint baptizati, eo quod eorum nimis si cognita vita, placuit ad clerum non esse promouendos in alienis prouinciis. Ex his tamen verbis constat in primis hoc impedimentum non incurri ratione baptismatis, sed ob ignorantem vitam, vel morum hominis sic baptizati: sāpē enim mores, qui baptismum p̄cesserunt, tam prauit esse postulat, ut impediāt legitimam ordinum suspicionem, donec de eorum emendatione sufficiente experientia constet. Fieri etiam potest, ut talis homo rebaptizatus sit, vel alias irregularitatis habeat, quia post baptismum manet: & ideo donec tale dubium, vel suspicio tollatur, non admittitur talis persona ad ordines. Dices, hoc dubium esse mere negatiuum, in quo omnis, qui non probatur nocens, innocens est. Respondeatur hoc esse verum quoad priuatam estimationem, & bonam de proximo opinionem, & quoad hoc ut nullum malum, vel pena ei inferatur, non tamen ut alium sacram ministerium committatur, vel aliud simile munus, aut officium: & ideo iuxta Ecclesiarum consuetudinem antiquam, nemo admittetur ad ordines, nisi post accuratā inquisitionem, & testimoniam vita illius, ut habetur in Concilio Carthaginensi. 4. capit. 22. & apud Cyprianum Epistol. 33. sumiturque ex Leone Papa Epista. 87. Addo præterea, in eo casu non esse dubium omnino negatiuum, quia illi modus baptismi in peregrino loco præbat aliquam suspicionem ignoravit, præsertim cum quis velit in alieno loco, vbi incognitus est, ordinari: Propter quod peregrini in viuierum prohibentur ordinari in alieno loco, si ne sufficienti testimonio, capitulo, Inter de Clericis peregrinis. Concilio Tridentin. less. 23. capit. 8. de Reformatione, & vbi dubium augetur propter loci suspicionem, maius testimonium, majorque cautio postulatur, ut ex Sylvestro, Anastasio, & Gregorio refert Gratianus in tribus capitibus, dist. 98. Constat igitur hanc non esse irregularitatem propriam baptismi, sed reduci ad infamiam, seu dubiam famam. Vnde sit, ut nec sit vniuersalit quoad loca, sed vbi fuerit tale dubium, propter quod in canone additur, In alienis prouinciis. Neque etiam quoad tempora, quia exhibito, vel comparato bonae vitae testimonio, & ablato dubio, cessat impedimentum.

10. **Quinta exceptio** est, quando de alicuius baptismi dubitatur, nam stante illo dubio, ad ordines admittendus nemo est. Sumitur ex capit. Placuit de Infantibus, de Consecrat. dist. 4. quatenus dicit, eum, qui non probatus baptizatus certo testimonio, pro non baptizato habendum est, quia de eius baptismi dubitatur. In eo ergo casu non poterit quis cum tali impedimentoo ad ordines promoueri. Illa vero non est specialis irregularitas aliquo iure lata, nul-
Fr. Suarez tom. 5.

lum enim extat: sed est quādam prohibitiō ex natura rei, nam in re tam graui non debet quis operari cum tali dubio; maxime cum res possit vergere in graue damnum aliorum. Deinde reducitur ad generale impedimentum ex famā dubia ortum. Nā si dubium procedens de dignitate personæ impedit ordines multo magis id faciat dubium de capacitate personæ: Imo potest hoc reduci ad impedimentum incapacitatis, quam irregularitatis. Quando autem hoc dubium sufficiens sit, sumi potest ex his quæ in 3. Tom. disput. 22. Sect. 2. tractantur: nam illud dubium, quod fuerit sufficiens, ut possit aliquis sub conditione rebaptizari, sufficiet etiam ut non possit ordinari, donec vel tale dubium tollatur, vel bapti-
mus iterum suscipiat: dubium autem, quod adeo est leue, ut iteratam suspicionem baptismi sub cōditione licitam non reddat, nēq; suspicionem ordinum impidere poterit, quia primum vere constituit rem moraliter dubium, non vero secundum.

6. **Sexta exceptio** est de his, qui baptizantur ab hereticis, quos eo ipso esse impeditos ad ordines suscipiendos, colligitur ex capit. Ventum est, i. quæ, i. vbi Ca. Ventum Innocentius I. ait legem Ecclesiasticam esse, ex his, i. q. 1. qui ab hereticis veniunt, & ibi baptizati sunt, nō inueniāt in clericatus honorem, vel exiguum subrogare. Idem ha-
bet ex capit. Qui in qualibet, i. quæ, 8. Hoc autem Ca. Qui in impedimentum multis rationibus potuit imponi, qualibet, i. q. 7.

7. **Prima** est in odium talis ministri hereticī baptizati: atque hoc modo interpretatur hanc irregulari-
tatem Maiol. libr. secund. capit. 12. citataque prædicta Maiol. iura, in quibus nullum verbum est, quo hac ratio insinuetur. Inde tamen infert, baptizatos ab hereticis, etiam in infancia, manere irregularares, ita ut peruenientes ad etatem adultam sine dispensatione ordinari non possint, quamvis talis dispensatio magna facilitate eis concedi debeat, cum adultis nunquam, vel raro concedenda sit: citataque in hanc sententiam Glossi in capit. Placuit, i. quæ, 4. fauente generalia verba textus in dicto c. Qui in qualibet atate, & nihilominus censeo per se loquendo omnes, qui ante vsum rationis baptizantur ab hereticis, non manere irregularares. Ita enim habetur ex-
presse in dicto capit. Placuit, & in capit. Qui apud i. q. 4. Et hoc potius tenuit Glossi ibi, & in dicto capit. In qualibet, vbi additum limitationem, in qualibet etate adulta, vel discretione. Et declaratur, nam cum haec iura vi-
deantur opposita, ita sunt cōcilianda, ut rigor tem-
peretur, & amplietur fauor, quantum verba textū patiuntur, sed haec expofitio & conciliatio fauorabile est, & magis accommodata propriatati le-
gum. Nam priora decreta dicunt, infante baptizatum ab heretico posse ordinari: quod si subintelli-
gamus posse ex dispensatione, fruula facimus illa decreta, quia hoc per se notum erat, preterquam quod posse, absolute non est posse ex dispensatione: & præterea, quia verba textus sunt Non impedit, non debet impidere. Melius ergo intelligitur, in alio textu esse fermontem de etate adulta, quia cum sit lex Pœnalis, optime refertur ad eos qui sunt capaces culpa. Quod satis etiam in sūmante verba illa, Quibus fari se debet, quod in Catholicorum numero sunt recepti. Hoc enim verba indicant rigorem & indignationem in eos, qui crimen heretici admiserant, vel vo-
luntarie cum hereticis cōmunicauerant.

8. **Vnde** nec dicendum est priora decreta fuisse abrogata per dictum capitulū, Qui in qualibet, quod editum fuit à Felice III. cum Concilio Romano. Hoc, inquam admittendum non est, quia vbi leges possunt conciliari non est admittenda derogatio, præfertum cum non sit expressa, & priora decreta sunt etiam auctoritate Romani Pontificis confir-
mata, ut ex gestis Africani Concilij constat. Addunt vero aliqui limitationem, nisi infans baptizatus ab heretico, postea in etate adulta consenserit in illius heresim. Ita refert Turrecremata dict. capit. Placuit, Quorundam limitatio conclusionis posita. Turrecremata.

Kkk 2 qui de

qui de hoc nihil definit. Fauere tamē videntur huic A sententiae verba illa capit. *Quidquid. Posteaquam ad etatem rationis capacem peruererunt, agnita veritate falsitatem eorum abborrentes, ad Ecclesiam Dei Catholicam recepti sunt.* Sed ibi non postulatur ut postquam hi pueri peruererunt ad etatem adultam, nunquam consenserint erroribus eorum, inter quos geniti, & educati fuerint, hoc enim, moraliter loquendo, impossibile est: sed postulatur solum, ut tandem aliquando agnita veritate, errores deferant, & ad Ecclesiam conuertantur. Quapropter non censeo esse necessariam illam limitationem quoad hāc irregularitatē, nam de alia, quā incurritur ex peccato hēresi, postea dicemus.

¹³ *Irregularitas hoc non fundatur in dubio de baptismo ab heretico dabo.* Alia ergo ratio huius irregularitatis esse potest dubitatio, quā de veritate baptismi ab hēretico collat, sēpius habetur, & iuxta hanc rationem irregularitas hoc non est distincta ab alia paulo antea tractata de dubio baptismō: sed continet tantum specialem quandam rationem, ex qua potest ori tate dubium. Sed non existimō esse hoc fundamen tum illius irregularitatem. Primo, quia in iure ponitur, ut specialis & distincta ab alia. Secundo, quia hāc ratio tam in infantibus, quam in adultis locum habet. Tertio, quia hoc dubium non semper interuenit in baptismō ab hēretico dato. Et quando reuera subest tale dubium, non tantum impedit ordines, sed etiam omnia alia sacramenta, & propria munera hominis Christiani, quia talis homo non admittitur ab Ecclesia ut baptizatus, donec sub conditione iterum ablatur. Déclaratur, quia vel hēreticus, qui baptizat, errat formaliter circa esentialē ritū baptismi, vel non: si non errat, non est cur de veritate talis baptismi dubitetur; nam certissimum deinde est hēreticum verum baptismū confidere, si esentialia adhibeat: de quo non est cur dubitetur eo quod hēreticus sit, cum in hoc non sit hēreticus, ut supponimus. Neque etiam illa est ratio dubitandi de intentione, nisi ali quod peculiare odium, vel quidpiam simile interueniat quod contingere potest in quolibet malo ministro, etiam hēreticus non sit: Si tamen hēreticus formaliter errerit circa esentialia baptismi, talis baptismus ab Ecclesia non recipitur, ut de Paulianis, & alijs similibus tradit: Concilium Nicenum capit. 19. & Concilium Arelatense 2. capit. 16. & August. contra hēreses capit. 44. & de Ecclesiasticis dogmat. c. 52.

¹⁴ *Sed in delicto suscepit de baptismum ab heretico.* Supereft igitur ut propria causa huius irregularitatis hāc crimen, quod quis committit voluntarie suscipiendo baptismū ab hēretico: & hanc exceptionem admittimus in assertione proposita. Vt enim alibi latius declarauit, peccatum, quod in ipsa actuali susceptione baptismi committitur, sub iurisdictionem Ecclesiae cadit, & materia confessionis esse potest, ideoque etiam potuit ab Ecclesia puniri. Meritoque talis poena propter illud imposta est: nam qui non hoc modo baptismū suscepit, & fautor hēreticorum est, est de hēresi non parum suspectus. Hinc vero colligitur, quoties aliquis sine culpa à tali ministro baptismū suscepit, excusari ab irregularitate, quia irregularitas, quā poenalis est, non habet specialem significationem, nec incurritur cessante culpa. Quando autem hoc posuit fieri sine culpa, in materia de baptismō explicatum est; & omnes causū reuocantur ad ignorantiam probabilem, & iustam necessitatem. (:)

SECTIO II.

Vtrum, per indebitam alterius sacramenti suscep tōnem extra ordines incurritur irregularitas.

Q *Voniam de sacramento ordinis spe cialiter dicendum est, ideo de ceteris Cunctis specialis statutur regula, Per nullus sacramenti susceptionem, quantum uis indignam & peccaminolam, contrahit irregularitatem ratione delicti. Probarur Tripliciter primo, quia nulla talis irregularitas est in iure expressa. Secundo declaratur ratione, quia tribus modis contingit susceptionem sacramenti esse indebitam: primo quia recipitur sacramentum cum obice pugnandi, ad effectum eius, quā culpa adeo est viueralis & communis, ut non fuerit expediens propter illam irregularitatem imponi. Secundo modo peccatur suscipiendo sacramentum contra specialem prohibitionem Ecclesiasticam per censuras, & de hoc habemus expressum, per solam susceptionem sacramenti contra censuram, non incurrit irregularitatem, in cap. Si celebrat, de Clericis excommunicat. ministr. vbi dicitur, qui minor excommunicatione ligatus est irregularis non fieri, quia non à collatione, sed à sola perceptione sacramentorum est remotus. Quia ratio manifeste supponit, solam preceptionem sacramenti, quantum cumque sit per censuram prohibita, non esse sufficiētem rationem irregularitatem, iuxta dispositionem iuri, ut in superioribus late tractatum est. Tertio modo peccatur suscipiendo sacramentum contra debitum ritum eius, sive esentialē, sive accidentalem; & de hoc genere culpa in prædictis sacramentis nihil est in iure dispositum quoad irregularitatis poenam; quia hic defectus magis punitur in ministrante, quam in recipiente.*

Tertio ostenditur proposita regula inductione facta in quinque sacramentis. Primum est Confir matio, de qua solum potest dubitari an per iteratā susceptionem eius incurritur irregularitas: nam id affirmant: Nanarrus capit. 27. numer. 247. & Maiol. libr. 3. capit. 15. qui alios refert; & dicit esse communem Canonistarum cum Glosso, in capit. Dicitur est, de cōf. dist. 5. per textum ibi, sed de hac re dictum est in 3. tom. Disp. 38. sect. 1. vbi sententiam contraria probabiliorem censuit, cum Scoto, Courau. Palud. & aliis, qui a nullo iure fertur hāc irregularitas, & argumentum à simili non sufficit. Secundum sacramentum est Eucharistia, circa quod solum est aduertendum, sēpe in hoc sacramento coniunctam esse actionem cum receptione, ut in celebrantibus, & tunc indigno ysu illius sacramenti aliquando adiuncta est irregularitas, ideoque distinguere oportet rationem formalem propter quam est adiuncta, ponitur enim propter indignum ministerium, non propter susceptionem, argumento dicti capit. Si celebret, quod latius patet ex dicendis sectione quarta. Vbi autem re ipsa separatur suscep tio à ministerio, nunquam habet in iure adiunctam irregularitatem.

Tertium sacramentum est pœnitentia, circa cuius vnum, si præcisā ratio sacramenti pœnitentie, Di Euseb. clarum est non inducere irregularitatem, aliquando tamen in iure, qui sunt in actione pœnitentia, ab ordinum susceptione excluduntur, ut patet ex capit. Ex pœnitentibus, distinct. 50. cum alijs similibus. Illa autem de cetera loquuntur de solenni pœnitentia, quā olim in Ecclesia fiebat, ut omnes expositores, & Summistæ docent. De qua pœnitentia, & irregularitate illi annexa multa scribit Maiolus libro tertio de Irregularitate, capitulo se cundo, capitulo

cundo, & tertio. Nihilominus tamen Angelus verbo, *Irregularitas*, numero quadragesimo uno, & Sylvestri questione, decima septima, cum Innocentio, & Hofsieni se affirmant, hodie non habere locum hanc irregularitatem. Quorum fundamen-
tum est videtur, quia licet illa iura non sint forma-
liter reuocata, vt sic dicam, tamen fundamentum
eorum subfatum est per non vium, nimirum, fo-
lennis illa poenitentia. Oportet enim distinguere in-
ter publicam, & solemni poenitentiam. Publica e-
stum dicitur omnis illa poenitentia, quæ publice co-
ram omnibus sit: solemnis vero dicebatur olim quæ
speciali ritu fiebat in Ecclesia, vt in superiori lib. te-
tigimus, & Bellarminus Latus prosequitur libro
primo de poenitentia, capite vigesimo primo, & vi-
gesimo secundo, vbi plures differentias constituit
inter solemnum, & publicam poenitentiam, inter
quas vna est, quod irregularitas non per quamcumque
poenitentiam publicam, sed per solemnum, quæ
semel tantum fiebat, incurribatur. Hoc posterius
constat ex Syrico Papa Epistol. ad Himerium capit.
decimo quarto, & habetur in capit. *Iud.* dist. 50. vbi
duo dicuntur, scilicet, post hanc poenitentiam ne-
minem esse ad ordines assumendum, & talem poenitentia
modum non esse clericis imponendum.
Vbi simili habentur ex Leone Papa, & ex Concilio
Carthaginensis, in ca. *Confirmandum*, & in c. *Alienum*,
Primum vero, quod scilicet per poenitentiam non
solemnum, sed tantum publicam non incurritur ir-
regularitas, tenent Antonin. 2. part. tit. 8 capi. 6. §. 1.
Sylvestri & Angelus, id ideo etiam clericis imponi
potest, vt colligitur ex capit. *Quaestum de Poenit.* &
remiss. Neque obstat quod in capit. penit. dist. 50.
ex Concil. Toletano 1. capit. 2. dicitur, eum variis
poenitentem, qui post Baptismum propter grauissi-
ma crimina publicam poenitentiam gerens, recon-
ciliandus est, quia in antiquis canonibus publica
poenitentia dicitur de solemni, quasi per antonomasi-
am, & fere semper additur aliquid quod solemni-
tatem poenitentie indicat, vt ibi interponuntur hæc
verba, *sub aulico duino, vel sub concilio*, vt alia habeat
litera. Quia ergo hoc tempore solemni poenitentia
cessauit, ideo hæc etiam irregularitas dicitur iam
non esse in viu, quia licet publicæ poenitentiaz nunc
fieri soleant, ex illis vero nunquam orta est hæc ir-
regularitas.

2. *Sententia Maior.* Nihilominus Maiolus libr. 2. capit. 2. in fine dicit
etiam nunc posse hanc irregularitatem ex solenni
penitentia esse in vsu, quamvis facilius dispensetur
quam olim: & capit. 3. quoniam in principio dicat
per publicam penitentiam irregularitatem non
incurri, postea vero ira hoc declarat, & per publi-
cam etiam penitentiam impedit ordinum sus-
ceptionem sentiat, tamen in iuribus quæ citat, con-
fundit profecto publicam penitentiam cum solena-
tia. *Quapropter* absolute negandum est, per publi-
cam penitentiam impediti aliquem, ne ad ordines
promouatur, si laicus sit, vel ne ordines exerceat, si
iam sit primitus, nullo enim iure lata inuenitur
huiusmodi irregularitas. *Excipienda* tamen est E
specialis ratio infamia, nam si contingat ex tali
penitentia consurgere grauem infamiam, illa po-
terit esse impedimentum ad ordines, non propter
speciale ius pertinens ad hos penitentes, sed pro-
pter alia, quæ generatim infames excludunt, de
quibus infra videbimus. *Ideoque* valde obseruan-
dum est, an penitentia ita sit publica, ut tamen
causa maneat occulta, nam tunc regulariter vel nula-
la, vel multo minor infamia generatur, quam si cau-
sa etiam sub culpa in publicam notitiam veniant.
In quo etiam magna solet esse diuersitas, si peni-
tentia sit voluntaria: vel si sit coacta. *Voco* autem
voluntariam, siue proprio arbitrio fiat, siue in foro
penitentia sit contumæ, nam vitroque modo non
solet creare infamiam, vel quia culpa semper late-

A & interdum solent viri timorati propter leuiores etiam culpas, graues penitentias assumere: vel certe licet grauius culpa aut in specie, ut saltem in genere in publicam suspicione veniat, non cedit in infamiam (nisi fortasse in aliquo casu raro) quia ipsa met emendatio per voluntariam penitentiam tollit in infamiam, si aliunde non fundetur, & foveatur, quod extrinsecum est. Coactam vero penitentiam voco, qua in foro contentioso imponitur, & haec soler magna infamiam generare, vt infra videbitur.

Quatum sacramentum est Extrema vñctio , pro cuius indigna sumptione neque irregularitatem , neque aliam pœnam inuenio in iure latet. **B**ut est Matrimonium , in quo nonnulla distinctione hic opus est: contrahitur enim sepe irregularitas per matrimonium : illa tamen non est ratione delicti , nec propter indignam sumptionem , prout nunc loquimus ; sed propter defectum in significacione sacramenti , ut poitea circa bigamiam explicabimus. Vnde per secundas nupcias mortua prima vxore , vel per matrimonium cum vidua , etiam si honesta & fine vila culpa fiant , irregularitas contrahetur. Verum est tamen sepe imponi propter nuptias illicitas , quales sunt secundae , viuente prima vxore , tamen etiam tunc non est culpa prima & per se talis irregularitatis: Cuibz signum est , quia licet culpam per ignorantiam excusat , irregularitas non impeditur. Maxime vero videri potest talis irregularitas propter culpam imponi , quando quis post solenne votum castitatis matrimonium contrahere tentat , ut infra citato loco videbimus: tamen , si quae culpa ibi consideratur , non tam est irreverentia in sacramentum matrimonij illud irrite contrahendo , quam injuria quæ sit priori matrimonio spirituali per votum solenne contrafacto , illud quantum in se est , irritum faciendo , iuxta illud Pauli 1. ad Timotheum 5. *Habentes damnationem , quia prius in fidem irritam fecerunt.* Ac deinde non ita consideratur culpa , quia etiam consideretur similitudo quadam duplicitis matrimonij , licet vnum spirituale sit , & aliud cariale , ratione quorum etiam ibi interuenit defectus: & squidae significationis in illa irregularitate imponenda , in cuius causa , moraliter loquendo , nuptia D quæ potest culpa excusari , & ideo non potest ibi castitatis dulinguatio culpa , vel alterius defectus. An vero excusat culpa in aliquo casu excusat etiam irregularitas , dicam infra in proprio loco. Satisigitur ex dictis explicata manet generalis regula politica per indignam susceptionem horum sacramentorum non incurri irregularitatem , circa quam ne specialem exceptionem , nec nouam difficultatem inuenio.

5
*De Extremâ
unctione.
De Mairi
monio.*

SECTIO III.

Vtrum per illegitimas ordinum susceptionem aliquar irregularitas contrahatur.

V	Arij numerantur <i>casus ab auctoribus, in quibus si aliquis irregularis indebito modo ordines suscipiendo. Primus est quando quis ordines accipit ab Episcopo, qui renunciat</i>	<i>Varij casus bius regale Primus.</i>
	<i>Episcopatus quoad locum & dignitatem iuxta cap. 4. sub illo titulo. Secundus de illo, qui ordinatur ante legitimam etatem. Tertius de ordinato ab Episcopo alieno sine licentia proprii. Quartus de recipiente ordines extra tempora sine dispensatione. Quintus de ordinato non seruatis interstitiis. Sextus de ordinato per saltum. Sed hos supra de suspensione explicitimus, & sufficienter tractauimus, vbi tres etiam alias enumerauimus de Censuris, quos hic ad irregularitatem applicare necesse est.</i>	2 3 4 5 6

An irregularis, qui ab eis dispensatione ordinatur, aliam irregularitatem incurrere. Hoc ergo similis casus ponitur de irregulari, qui sine dispensatione ordinis suscepit, hunc enim nouam irregularitatem incurre, afferunt Archidiaconus in causa. Apostolice distinctione, quem refert, & sequitur Maiolus libr. 4. capit. 33. Sed aduertere oportet, duobus modis posse intelligi hunc manere irregularitatem, seu impeditum ad executionem ordinis suscepit. Primo ex vi prioris irregularitatis cum quae ordines suscepit: & hoc manifestum est, quia illa irregularitas, non fuit ablata per iniquam ordinis susceptionem, vt per se patet, alias ille commodum ex sua iniquitate reportaret. Quamvis ergo irregularitas illa non potuerit impeditre valorem ordinis, & impressionem characteris; manet tamen, & operatur quantum potest, impediendo & reliquias ordinis suscipiendos, & vsum susceptorum. Alio vero modo potest intelligi, præter hanc irregularitatem, incurrit nouam, ita ut dispensatio in priorin sive ficiat ad vsum talis ordinis. Et hanc non inuenio in iure latam, quia solum loquitur de eo, qui ligatus censura ordinatur: irregularitas autem non est censura. Sicut supra dictum est, irregulariter celebrando, aut ministrando sacramentum aliquod ex officio non incurrit nouam irregularitatem, quia haec solum lata est pro his, qui cum sint censura ligati, ministrant: sed eodem modo loquuntur iura de suspensione eorum, qui recipiunt ordinis censura ligati, ergo ex vi illorum iurium non incurrit nouum impedimentum. Dices, qui sic ordinatur in aliquo superiori ordine, eo ipso administrat in ordine inferiori, quia ordo superiori recipi non potest, nisi cum habitu & ministerio inferioris: ergo nouam irregularitatem incurrit. Respondet primo illud non esse propriæ ministrare in tali ordine, quia licet sit aliquis vñus eius, magis est passiuus, quam actiuus, quatenus ordo inferior est dispositio ad superiorem. Secundo negatur consequentia, quia etiam irregularis ministrans in ordine, quem habet, non incurrit nouam irregularitatem, aut suspensionem. Vnde laicus irregularis non incurrit nouam irregularitatem recipiendo ordinem cum prima tonsura, vt idem auctor fatetur; quia hoc non est expressum in iure: ergo idem dicendum est de quocumque clero irregulari susceptente superiore ordinem, quia etiam de illo non est talis irregularitas in iure expressa, nec continetur in illa generali regula, quod administrans ordinem ligatus censura, sit irregularis. Et confirmatur ex capit. Aliquam, distinct. 51. vbi irregularis sic ordinatus deponi iubentur, sic enim ait Innocentius Papa, deponatur, sicut ibidem dicitur, Episcopum ordinantem clericū irregularē, deponendum est, id est, suspendendum, ex vi tamen illius legis neque irregularitatem, neque aliam penam incurrit.

Irregularis et si ordine- tur, & in ordine suscep- to minis- trer non in- currit no- uam irregu- laritatem. Maiolus di- cendum resci- tur.

Septimus casus erat de illo, qui ligatus censura ordinis suscepit, quem etiam diximus non proprie irregularitatem, sed suspensionem incurre. Hoc ergo similis casus ponitur de irregulari, qui sine dispensatione ordinis suscepit, hunc enim nouam irregularitatem incurre, afferunt Archidiaconus in causa. Apostolice distinctione, quem refert, & sequitur Maiolus libr. 4. capit. 33. Sed aduertere oportet, duobus modis posse intelligi hunc manere irregularitatem, seu impeditum ad executionem ordinis suscepit. Primo ex vi prioris irregularitatis cum quae ordines suscepit: & hoc manifestum est, quia illa irregularitas, non fuit ablata per iniquam ordinis susceptionem, vt per se patet, alias ille commodum ex sua iniquitate reportaret. Quamvis ergo irregularitas illa non potuerit impeditre valorem ordinis, & impressionem characteris; manet tamen, & operatur quantum potest, impediendo & reliquias ordinis suscipiendos, & vsum susceptorum. Alio vero modo potest intelligi, præter hanc irregularitatem, incurrit nouam, ita ut dispensatio in priorin sive ficiat ad vsum talis ordinis. Et hanc non inuenio in iure latam, quia solum loquitur de eo, qui ligatus censura ordinatur: irregularitas autem non est censura. Sicut supra dictum est, irregulariter celebrando, aut ministrando sacramentum aliquod ex officio non incurrit nouam irregularitatem, quia haec solum lata est pro his, qui cum sint censura ligati, ministrant: sed eodem modo loquuntur iura de suspensione eorum, qui recipiunt ordinis censura ligati, ergo ex vi illorum iurium non incurrit nouum impedimentum. Dices, qui sic ordinatur in aliquo superiori ordine, eo ipso administrat in ordine inferiori, quia ordo superiori recipi non potest, nisi cum habitu & ministerio inferioris: ergo nouam irregularitatem incurrit. Respondet primo illud non esse propriæ ministrare in tali ordine, quia licet sit aliquis vñus eius, magis est passiuus, quam actiuus, quatenus ordo inferior est dispositio ad superiorem. Secundo negatur consequentia, quia etiam irregularis ministrans in ordine, quem habet, non incurrit nouam irregularitatem, aut suspensionem. Vnde laicus irregularis non incurrit nouam irregularitatem recipiendo ordinem cum prima tonsura, vt idem auctor fatetur; quia hoc non est expressum in iure: ergo idem dicendum est de quocumque clero irregulari susceptente superiore ordinem, quia etiam de illo non est talis irregularitas in iure expressa, nec continetur in illa generali regula, quod administrans ordinem ligatus censura, sit irregularis. Et confirmatur ex capit. Aliquam, distinct. 51. vbi irregularis sic ordinatus deponi iubentur, sic enim ait Innocentius Papa, deponatur, sicut ibidem dicitur, Episcopum ordinantem clericū irregularē, deponendum est, id est, suspendendum, ex vi tamen illius legis neque irregularitatem, neque aliam penam incurrit.

Vnde vterius infertur, licet aliquis irregularis ordinetur, & in ordine sic suscepto ministrer, non incurrit nouam irregularitatem. Probarat, quia ille per talem ordinationem non incurrit nouam censuram suspensionis, quia haec etiam lata non inuenitur, ergo quamvis in ordine sic suscepto ministrer non ministrat excommunicatus aut suspensus, sed irregularis tantum, sed propter hoc peccatum non est in iure irregularitas imposta, vt supra dictum est ergo. Ait tamen Maiolus in eo casu, irregularitatem ex Episcopali fieri Papalem, citans Glosam in capit. Latorum, de Cleric. excommunicato ministrer, quæ de hac re nihil loquitur. Vnde etiam ad hoc non inuenio in iure fundamentum. Addi hic posset, quod per motum proprium Sixti Quinti, contra male promotos, irregularis suscipiendo ordinem, licet immediate non incurrit nouam irregularitatem, incurrit nouam censuram perpetuam.

A suspensionis Papæ reseruatam, & si ante absolutoriam in suscepito ordine minister nouam inducerat irregularitatem. Sed hoc etiam reuocatum est, vt suspensa notaui.

Nonus casus erat de ordinato ab Episcopo excommunicato, vel suspenso, quem diximus non non manere proprie irregularem: quod idem à fortiori, est de ordinato ab Episcopo irregulari: quia non inuenitur in iure. Diximus autem ibi, hunc ordinatum ab Episcopo censura ligato, non recipere ordinis executionem. Quia ergo huc potest, an idem sit de ordinato ab Episcopo irregulari, videtur enim ex dictis oppositum sequi, quia ex iure antiquo folium ille priuatur executione ordinis, qui ordinatur ab Episcopo censura ligato, sed ille, qui est tantum irregularis, non est censura ligatus, ergo qui ab illo suscipit ordinis non incurrit hanc penam, vel impeditum. Nihilominus dicendum censetur, hunc non recipere ordinis executionem, quamvis illa non sit proprie irregularitas, sed suspensio quædam, vt in similibus satis est declaratum. Ratio vero huius assertiois est, quia iura generaliter disponunt, vt qui non habet vsum ordinis, non posse illum conferre, nec limitantur ad vnum, vel alium modum carentia: ideoque illaratione vtuntur, quod nemo dat quod non habet: sed Episcopus irregularis non habet vsum ordinis, seu consecrationis suæ, ergo qui ab illo ordinatur, non recipit ordinis executionem. Quod procedit etiam ab culpa ordinatur, quia hoc impedimentum, non tam manat ex culpa ordinati, quam ex defectu ordinantis, vt in similibus dictum est.

Decimus casus ponitur, si quis furtive ordinis suscipiat. Propter autem dicti ordinis furtive suscep- te etiā ille, qui sicut itulo, vel fine veris dimis- soriis Interis ordinatur. Sed de his egimus etiā citato loco, & diximus incurrit suspensio, non propriam irregularitatem. Hic ergo dicitur furarioribus, qui sine conscientia & voluntate Episcopi ordinantis, non admissus, neque vocatus sese ingreditur cum alijs ordinantis, vel certe qui usurpat nomine alterius personæ examinatae, & approbat ad ordinem, illius locum occupat: vel è coniuro qui sub nomine suo facit alium examinare & approbari, & postea ipse proprio nomine vocatus, ad ordinem accedit. In his enim casibus propriissime dicitur aliquis furtive ordinis suscipere, & sic suscipiens, irregularis fieri dicitur ex capit. 1. & vltimo, de eo qui furtive ordinatur. vbi Glossa, & omnes hoc modo exponunt furtivam ordinationem. In capit. autem illorum expresse dicitur, eum qui furtive Diaconatum accipit, non posse ad Sacerdotium accedere abique dispensatione: ergo contraxit aliquid impedimentum canonici, quod non est nisi irregularitas, cum direkte removatur ab ordinis susceptione. In capitulo vltimo, solum dicitur, sic ordinatus de iuris- gore in susceptis ordinibus ministrare non posse, quæ verba magis videntur indicare suspensionem. Verum tamen coniungenda est haec penam cum ea, quæ in priori capitulo ponitur, vt intelligatur utriusque effectus ex irregularitate prouenire. Consideraret etiam potest in casu illius vltimi capituli duo delecta suscep- commissa: vnum fuit furtive ordinis suscipere: aliud duos ordinis facios eodem die accipere. Propter primum ergo incurritur irregularitas; propter secundum vero propriæ susceptionis, & ideo foras illius verbis vñus est Pontifex, quæ utriusque penam possent accommodari, nam sine dubio penas sunt distinctæ, & diversis indigent dispensationibus, seu una, quæ in utramque causam distincte propositam cedat. Dispensatio autem huius irregularitatis in eisdem iuribus committitur Episcopo cum dupli- ci conditione. Prima est, vt denunciatum non fuerit ab Episcopo, vel Archidiacono, vel alio ministro, sub excommunicationis intermissione ipso facto.

facto incurreret; ne quis se furtive ingrat: nam in eo casu, qui contempta excommunicatione furtive suscipit ordines, non potest ab Episcopo dispensari, nisi sub aliqua condicione, qua est, ut religionem ingrediatur, & condignam penitentiam agat; ibi aliquo tempore laudabiliter vivat. Nunc autem iuxta communem vsum semper Episcopi confue-
runt illam admonitionem sub excommunicationis pena proferre, prout etiam in Pontificali continetur: & ideo iam prima condicione locum non habet, sed pro generali regula statui potest, hanc irregularitatem Papae esse referuam, nisi si qui illam incurrit religiosus fiat.

Undecimus casus addi solet de illo, qui iterum suscipit ordinem, quem semel suscepit ex illo principio quod per iterationem sacramenti interibilis fit irregularis, qui illud recipit. Qod tenuit diuus Antoninus 3. parte, titulus 28. capi. 6. § 3. quem secutus est Nauarrus in Summa, capi. 27. numero 247. & libro 1. Consiliorum, titulo de Sacramentis non iterandis, consil. 1. Et Maiolus libro 3. de Irregularitate capit. 15. quia alios refert. Solet autem haec irregularitas colligi primo ex capitulo 1. distinctione 68. vbi dicitur, *Sicut semel baptizatus iterum baptizari non debet, ita nec semel consecratus posse iterum consecrari: ibi tandem de irregularitate nihil dicitur.* Citatur etiam textus in capit. *Saluberrimum*, quæst. 7. Sed ibi non agitur de clericis reordinatis, sed de clericis, qui ab heretici revertuntur, de quibus dicitur admissi possent in ordine iam suscepti; non tamen esse velut promouendos. Additurque haec limitatio, & condicione, *Sicut iterata iunctio non fuerint maculati, ex qua conditione potius colligi posset generalis regula contraria, eos, qui iterata iunctio non fuerint maculati, etiam iterata vnoctio, seu consecratione maculati fuerint, admitti debere in susceptis ordinibus; quia in eo texu illa exceptio firmat regulam in contrarium: atque ita fit, eos ex illo capite non fieri irregulares; nam quod dicitur ibi, Ad superiores ordines ascendere non permittuntur; non est propter iterationem ordinis, sed propter heresim, seu propter ordinationem ab hereticis suscepit. Sed urgentur tandem haec iura ex paritate rationis: nam æque prohibita est ordinis iteratione, ac Baptismi, ut preter dicta iura constat ex Augustino*

*libr. 2. contra Epistolam Parmentian cap. 13. & ex Diuino Thoma 3. part. quæst. 63. & 4. contra gentes, cap. 59. Veruntamen (ut sapere dixi) haec argumentandi ratio insufficiens est ad irregularitatem, iuxta cap. 1. qui de Sententia excommunicationis, in 6. Quia propter existimatio veriorum esse sententiam: quia negat in eo casu incurriri irregularitatem. Quam teneat Scotus in 4. distinctione 7. quæst. 5. & ibi Paulanus, Gabriel, & alii, quos refert & sequitur Couarruuias in Clementina, *Sifurio*, in principio, num. 8. vbi ex professo quidem loquitur de sacramento Confirmationis: tamen in fine sentit idem esse de Ordine, quam consecrationem omnes admittunt, & ideo videnda sunt, quæ de iteratione Confirmationis diximus in tertio tomo, disputatione 3. sectione 1. nam ex illis sufficienter haec sententia confirmatur.*

7 *duodecimo dicitur irregularis, qui existens in peccato mortali publico, & manifesto ordines suscepit. Ita affirmat Maiolus libro quinto, capi. primo, numero secundo, vbi idem dicit de ipso ordinante eum, qui est in talis statu. Idque probat ex Concilio Niceno, capite secundo, & haberet cap. primo, distinctione 48. in quo post sermonem de neophytis, & eorum irregularitate subiiciuntur haec verba: Si vero processu temporis aliquod delictum anima circa personam reperiatur huiusmodi, & a dubiis, vel tribus testibus arguatur a clero talis absqueat, vel ut Gratianus legit, cesserat a clero, vbi Glossa exponit, id est, non ordinabatur. Quæ verba irregularitatem indi-*

A cant. Veruntamen, etiam expositio non admittimus, inde non colligitur irregularitatem induci ex tali ordinatione, sed supponi ad illam, ratione peccati, de qua irregularitate qualis sit, dispensatione sequenti, lectio quinta videbimus. Deinde illa verba potius indicant depositionem vel suspensionem non iure illatam, sed per hominem imponendam; ut eadem Glossa melius exponit ex capite ultim. distinctione 24. Et patet: nam ideo requiritur probatio per testes, quia per iudicem ponendam est poena; non est ergo irregularitas. Evidem clarius est de ordinatione, de quo solum dicitur, *per illitabatur de statu suu cleri.* Apertior autem est alia translatio eiusdem Concilij ex Arabicō, quæ in cap. 3. sicut habet Quod si Episcopus aliquem cito ordinauerit, in quo aliquod peccatum gravius postea reperitur, & duo, aut tres testimoniū dicant, vierque deponendus est, & ordinatus, & ordinatore.

Decimo tertio dicitur irregularis, qui ordinatus ab Episcopo non baptizato, vel non Sacerdote, vel in vniuersum non consecrato Episcopo. Ita Maiolus libro quarto, capite 27. 28. & 29. Duobus autem modis potest intelligi sic ordinatum manere irregularis vno modo quantum ad vsum ordinis sic suscepit. Et hoc vel supponit falsum, vel repugnat in iuoluit: nam, si supponat illum manisse ordinatum, falsum est, quia Episcopus non vere consecratus non potest valide ordinare: si autem supponamus illum non recepisse talem ordinem, repugnat esse irregularum quoad vsum eius. Quia ille non manet priuatus vbi, sed negatus (ut sic dicam) neque illa est poena, sed defectus intrinsecus talis actionis. Denique in tali ordine manet ille, sicut ante erat impotens ad talem vsum, non ergo irregularis. Alio ergo modo potest intelligi haec irregularitas respectu aliorum ordinum rite suscepitorum, vel suscipiendorum; ita ut ille propter calam ordinationem, tametsi nullam, impeditus maneat, & ad vsum ordinum, si quos habebat, & ad illum ordinem, & alios superiores rite suscipiendos. Et in hoc etiam sensu affirmat dictus author hunc manere irregularem, siue scienter siue ignoranter sic ordinatus fuerit: nullum tamen ius adducit, in quo haec irregularitas lata fit, sed quosdam

D. Doctores.

Nullius tamen authoritas sufficit ad probandum irregularitatem sine iure, cum ipsum ius nolit eam incurri, nisi vbi fuerit in iure expressa. Et quidem quando interuenit probabilis ignorancia, & bona fides, improbabili mili appareat hæc sententia, nam talis irregularitas non potest esse poena cum tunc non interueniat culpa. Neque etiam est ob aliquem significationem: neque ob defectum ordinatus, quia nullum commitit; neque etiam ob defectum ordinantis; satis enim est ut nihil conferat, quia nihil habet: quod autem inhabilitet etiam personam ad aliam ordinationem sine culpa eius, præter omnem rationem, & aequitatem existit. Quin potius addo contra eundem authorem, licet si ignoranter ordinatus, cum eadem bona fide exercuerit ordinem, quem vere putat recepisse, adhuc non fieri irregularum: nam, ut infra ostendam, irregularitas propter vsum ordinis non habiti, non incurrerit sine culpa. At vero quando aliquis scienter ordinaretur a tali Episcopo, grauissimum quidem peccatum committeret, & irregularitate forfasse dignum; tamen quia in iure illam de facto latam non inuenio, ideo illam incurriri nego ex vi criminis, sed arbitrio Superioris aliter puniri poterit. Secus vero erit ex vi infamia, si crimen ipsum publicum sit, iuxta generalem doctrinam de infamia infra tradendum. Secus item erit si in ordine suscepit ille scienter ministrauerit, nam tunc habet locum alia irregularitas tractanda sectione sequente. Idem iudicium est de illo, qui dubitans, an Episcopus

sit vere consecratus, ab illo recipit ordines: grauiter enim in hoc peccat, quia exponit se moraliter pericu-
lo nihil recipiendi: quod autem propreterea irregularis maneat, proprie loquendo, non video quo iure
statutum sit. Quanquam dum permanet in tali du-
bio, impeditus maneat, ne possit licite ordinem sic
recepit exercere, quia alias semper operatur cum
eodem periculo. Et ideo in ca. Presbyteris, dist. 68, di-
citur, si ordinatos, iterum ordinandos esse (sicilic
sub conditione) ratione dubi, quod aliter vinci non
potest: atque hoc modo, & non aliter esse admitten-
dos ad tale ministerium: id tamen non est propter
speciale irregularitatis impedimentum, sed quia in-
trinseca malum est cum simili dubio operari.

10
Deo qui
ordinatur
ab Episcopo
omnino illi-
terato an sit
irregularis.

Decimo quarto dicitur manere irregularis, seu B
suspensus clericus, qui ab Episcopo omnino illite-
rato ordinatur. Ita Maiolus dicto libro quarto, c. 21.
Quod duplum probat, quia illiteratus facile po-
test errare in his quae sunt de substantia & valore or-
dinacionis: ergo ordinatus non est certus de sua or-
dinacione: ergo manet suspensus ab eius vni. Secun-
do, quia Episcopus illiteratus est suspensus ab ex-
ecutione sui ordinis: ergo qui ab illo ordinatur, ma-
net ex eam suspensus, iuxta regulam superioris positam.
Sed haec rationes non faciunt hanc sententiam mor-
aliter probabilem. Nam prima, etiam si admittatur
non probat irregularitatem, sed quoddam aliud
impedimentum genus, de quo iam dictum est. Deinde
hoc etiam non probat: nam quantumuis minister
ordinis sit illiteratus, potest ordinato evidenter co-
stat, an adhibuerit materiam, & formam necessa-
riam ad valorem sacramenti, ut per se notum est.
Secunda vero ratio assumit falsum, quia nulla est
suspensio ipso facto incurriende propter solam illi-
teraturam, ut constat ex ea, vlt. de Aetate & qualita-
te, vbi papa de quadam Episcopo a deo illiterato, vlt.
Grammaticam nesciret, non dicit, eum suspensum de-
claramus: sed a Pontificis officiis executione duximus a-
monendum. Vbi exppositores dicunt, Episcopum si ci-
gnorantem esse secundum ius deponendum, non
vero esse ipso iure depositum. Nec fuit expediens
talem censuram imponi ipso iure, quia incertus val-
de est, quae ignorantia sit sufficiens causa ad talem
depositionem: & ideo donec a iudice declaretur talis
causa, & imponatur pena, non incurritur. Quod
maxime procedit iuxta notum ius Concilij Constan-
tientis in ordine ad praesentem irregularitatem.
Nam etiam illiteratus esset ipso iure suspensus,
nunc non tenetur quis illum vitare, donec nomi-
natim declaratus sit.

11
Ordinatus
ab Episcop-
o idiomatis
uersi, an sit
irregularis.
Maiol.
Cap. Cum se-
cundum & ca.
Ex parte de
Temp. ord.

Decimo quinto dicitur esse irregularis, qui ordi-
natur ab Episcopo idiomatis diversi, ut Gracis à
Latino, vel Latinus à Graeco; Ita Maiolus dicto lib.
4, capit. 32, ex capit. Cum secundum, & capit. Ex parte
de Temporibus ordinat. Sed in priori prohibetur
quidem simili ordinacionis modus, nulla tamen
pena adhibetur. Verba enim Pontificis sunt, Nolu-
mus de cetero commissiones & consuetudines rituum in
ordinibus obseruari. Cum ergo ibi nulla pena feratur,
nulla irregularitas, vt suspensio incurrit ex vi ta-
lis ordinacionis, etiam si cum peccato fiat transgre-
diendo legem illam. In quo vltius considero, ibi
non prohiberi commissione propter diversum idi-
oma, sed propter diuersos ritus Graecorum, & Latinorum,
vt ibi expresse adiurit Abbas. Alius autem
textus in merito citatur, quia non loquitur de hac
materia: & per argumentum à simili posset in con-
trarium adduci. Nam ibi solum dicitur, monachū, qui ex uno ordine ad alium transi, & ibi ordinatur,
posse licite suscepit ordinem exercere, si aliud
canonicum impedimentum ei non obstat; quia
nimis propter illam ordinacionem nulla suspensio
iure late est: simili ergo modo in praesenti nos
concludimus. Iuuat denique cap. Quoniam, de Officiis
ordinis. Vbi præcipitur, vt in eis Episcopatibus,

C. Quoniam
de Officiis ord.

A vbi sunt propuli diuersarum linguarum, habentes
sub una fide diuersos ritus & mores, constituantur
Vicarii, qui singulis populis ministrare diuina officia,
& sacramenta, iuxta vniuersitatem rituum
& non sicut permixtio, & contra violantes illam legem
ponitur excommunicatio ipso facta; & si non
resipuerint, dicuntur deponendi; nulla tamen ir-
regularitas, vel depositio ipso iure imponitur ideo-
que nulla incurrit in eo casu ex omnium senten-
tia: idem ergo est in praesenti casu.

Decimo sexto dicitur irregularis, qui à duobus
Episcopis simul ordinatur, uno proferente formam
& alio ministrante materiam. Ita Maiolus super ca-
p. 30. Sed impropositime haec inter irregularitatem
numeratur, quia vel illa diuinitus ministerij sit in his
quaes pertinent ad substantiam sacramenti, & tunc Maiol
ordinatio nulla est, ideoque qui sic ordinatus est, non
dicitur irregularis ad vsum ordinis sicut recepti, vni
simili supra probatum est, qui ea reuera nullum or-
dinem accepit. Et ita intelligi potest cap. Quoniam, distinc-
tione 22, vbi de quibusdam sic ordinatis di-
citur, gradum Sacerdotii, vel Lenitius ordinis, quem per-
severe ad epius fuit, amittunt, vbi videtur ordinatio fu-
isse nulla, quia Episcopus cum quadam Presbytero
ita ministerium diuerset, vt Episcopus manus im-
poneret, Presbyter autem formam proferret: hoc
enim ibi significari videtur cum dicatur, benedictionem de-
dicasse. Hoc autem est contra substantiam ordi-
nationis, quia necesse est ut forma ab ipso ordina-
tore proferretur in minoribus ordinibus; & in
majoribus simul necessarium est, vt idem ordina-
tor per se ipsum substantiale materiam applica-
ret, iuxta cap. Subdiaconi, distinctione 23, in ordinibus
autem minoribus non est semper necessarium,
vt Episcopus per se immediate tradat materiam vt
de Acholitis significatur in cap. Acholitis, distinc-
tione 23, & fatur Diuus Thomas in 4, distinc. 25, qu. D. 7. 1. art. 1, ad secundum. Sed de hoc calibi latius, nam ad
præsens latius est, quando diuino secum afferit sub-
stantiale defectum, non inducere irregularitatem,
sed nullitatem. Vnde quod dicitur in dicto capitulo.
Quoniam, clericos illos debere omittre quod
adpeccunt, consequenter exponendum erit, id est
declarari, non habent id, quod adipsent tentant,
vt ibi Glossa significavit. Nec ex tali ordinatione alia
incurritur irregularitas ad viam aliorum ordinum, si qui erant prius legitime receperit, vt ex predi-
cto textu aperte colligitur, nam in eo solum dicitur
vt amittant quod peruerso receperunt. Neque etiam
incurritur irregularitas impediens receptionem illius ordinis non rite suscepit, vel superiorem,
vt ex eodem textu eadem proportione colligitur:
& quia in nullo alio iure talis irregularitas ex-
presa est.

Vt diuiso illius ministerij est tantum quadad-
cidentalem solennitatem, & tunc si Episcopus om-
nia, quae sunt de substantia ordinis, rite perficiat, or-
dinatio valida erit etiam alteri committit solen-
nitatem aliquam accidentalem. Quo sensu intelligit
Turrecremata cum aliis dicit. ca. Quoniam. Et Tunc
indicatur etiam Caietanus 3. parte, questiones 7. ar-
ticulo sexto, quamvis priorem etiam interpretationem
non reicit. Et in eo casu nulla est etiam irregu-
laritas imposita sic ordinato, vel ad vsum ordinis sic suscepit, vel ad superiores recipiendos: quia
nullo alio iure invenitur, neque in dicto capitulo,
Quoniam, fatur, nam ibi non ius statuit, sed
solum reservat sententia lata in quodam particula-
ri facto contra quosdam male promotos: neque
la fuit irregularitas, sed depositionis pena: quod
pater ex Concilio Hispani secundo, capitolo 5.
quinto, ex quo textus ille sumpus est, quod sic ha-
bet: Hi non consecrationis titulum, sed ignominia potius
logium percepunt. Quia verba priorem sensum in-
divant, quamvis iuxta phrasim antiquorum cano-
num

rum possint etiam exponi de ordinatione non sub-
stantialiter irrita, sed non conuenienter facta iuxta
Ecclesiæ consuetudinem, iuxta hunc vero sensum
subditur. Ne sibi licentiam talis usurpatio faciat, decre-
tum usq; a gradu sacerdotatus, vel leuisticus ordinis, quem
peruse ad epi sunt, depositi equo iudicio abducantur, ta-
les enim merito iudicari sunt removendi, quia praein-
ueniuntur sunt constituti. Quæ omnia verba nullam con-
tinent pœnam ipso iure latam, sed ferendam etiam
si admittamus cadere super ordinationem substanti-
aliter validam: ergo nullam habemus fundamen-
tum ad asserendum in eo casu incurri irregularita-
tem. Solum est aduertendum, quoties contigerit a-
liquem ordinari fine aliqua cæmeria, & solemni-
tate accidentalis iuxta ritum Ecclesiæ necessaria, vt
esset verbi gratia, vno & alia, vel manus imposi-
tio accidentalis tunc non debere, neque posse lice-
re ordinatum uti ordine suscepito, donec defec-
tus ille suspletur, argumēto textus in cap. viii, de
sacra Vnctione, in principio, & in c. i. & vltimo, de
sacramentis nō iterandum. Id autem non est proper
irregularitatem, vel aliquam pœnam ipso iure im-
positam, hæc enim nulla est, licet arbitrio iudicis sit
imponamus iuxta Glossam in capitulo. Quod sicut, §.
super eos, verb. Diuidatur, de Elect. Sed prouent ex eo
quod ille non censetur integræ, & sufficienter ordi-
natus iuxta Ecclesiæ ritum, & ideo donec in ipso
completatur, vt non debet ordine suscepito, sicut
baptizatus sine solemnitate non est confirmatus;
donec solemnis ritus baptismi circa illum perfici-
tur. Potest autem in eo casu secrete suppleri defec-
tus illi per Episcopum absque alia dispensatione;
& tunc poterit libere uti ordine suscepito, & ad alti-
ores ascendere, nisi per aliquam hominis sententi-
am impediatur.

Vltimo loco hic dici posset de illo, qui nondum
suscepit Confirmationis sacramenta ordinatus est,
an inde contrahat aliquod impedimentum. Sed quia
res est facilis, breviter dicendum est, in eo catu recipi characterem ordinis, & usum eius, absque novo
impedimento ascendendi ad superioris ordines.
Primum certissimum est, quia character Confirmationis,
sicut non est necessarius ad valorem aliorum
sacramentorum, ita neque ad valorem ordinis. Se-
cundum etiā patet, quia nullo iure tale impedimen-
tum latum est: nec culpa illa adeo grauis, vt tanta pœ-
na censeatur digna. De qua videri possunt dicta in
Tertio Tomo, Disputatione 38. sectione prima. Di-
xi autem non contrahere nouum impedimentum,
quia ipsam carentia Confirmationis aliquæ im-
pedimentum est, & illud semper manet donec tale
sacramentum recipiatur.

SECTIO IV.

*Vtrum, Per indignam ordinis usurpationem incur-
ratur irregularitas.*

Sensus questionis. Dupliciter admini-
strantur sacramenta, primo à ministro,
cui per se & ex officio hoc conuenit;
qui ad illud munus per se consecratus
est: secundum propter necessitatem à
quocunque ministrante, quod peculiariter est in ba-
ptismo, & extenditur ad matrimonium, quatenus
ab ipsius contractantibus efficitur. Hic ergo non
est sermo de posteriori modo, suppono enim ex ta-
li ministerio, etiam si indigne, aut contra Ecclesiasti-
cam prohibitionem fiat, non incurri irregularitatē,
quia non inuenitur in iure expressa: agimus ergo de
priori modo, qui semper pertinet ad ministerium
alicuius ordinis. Quia vero ministerium ordinum,
& sacramentorum collationem, & plura alia officia
Ecclesiastica comprehendit, ideo generaliter de to-

A to vnu actio seu ministerio ordinum dicendum
est. Dupliciter autem peccari potest in hoc ministe-
rio, scilicet usurpando ministerium ordinis non ha-
biti, vel male utendo ordine habito. Hic de priori
modo, de posteriori in sequenti sect. dicemus.

Regula igitur generalis fit, Irregularitatem in-
currere aliquem ordinem usurpando, id est, mini-
strando in ordine quem non habet. Ita colligitur ex
cap. 1. & 2 de Clerico non ord. minist. Duplex enim
pœna in eo cap. 1. imponi videtur huiusmodi usur-
patori Ecclesiastici ministerij. Prior continetur in
illis verbis, *Abiiciatur de Ecclesia*: quæ videntur ex-
communicationem significare, non ipso iure latam,
sed ferendam, nam verbum illud *abiciatur*, homi-
nis ministerium requiri. Alia cōtinetur in illis ver-
bis, *Nunquam ordinetur*, quæ aperte significant irre-
gularitatem. Aduertendum autem est, haec irre-
gularitatem incurri posse, vel à clericis vel à laicis, à
clericis quidem, si ministret in superiori ordine, quæ
non habet, & de hoc certum est incurrire hanc irre-
gularitatem, ita ut perpetuo promoueri non pos-
sit, ut expresse dicitur in dict. ca. 2. De ministerio au-
tem in ordine iam suscepito dicitur ibidem, tantum
manere suspensum ad tempus ad Episcopiarū. ^{1. expedita}
Vnde videatur quod hunc effectum illam non esse
irregularitatem, sed suspensionem, atque adeo irre-
gularitatem hanc in clericis non esse totalem, sed
tanquam quoad ordines nondum suscepitos, cum illa
vero coniungi temporale impedimentum suspensionis
quoad ordinem iam suscepsum. Imo si atten-
tetur legatur dictum cap. 2. non videatur imponi suspen-
sio omnium ordinum prius susceptorum, sed tantum
postremi, seu principiū ex illis. In casu enim illius te-
xus Diaconus sacrificandi officium usurpauerat,
proper quod prohibetur ad sacerdotium promoueri,
suspensio autem à Diaconatu. Vnde uicta re-
gulas superioris datas de suspensione, illi non vide-
tur manisse suspensionis à Subdiaconatu & infra, sicut
Abbas ibi dicit, illum manere suspensum à Dia-
conatu, de inferioribus vero nihil dicit.

At vero Hostiensis latius videatur loqui de ordi-
nibus susceptis: & eodem modo loquitur Angelus ^{2. expedita}
verb. Irregularitas, n. 38. & Sylvest. verb. Dispensatio, ^{Hostiensis}
& significat Nauarr. numero 243. in fine, & clarius ^{Angel.}
Maiol. lib. 4. ca. 13. num. 4. & alii authores implica-
ter dicunt hunc manere irregularem, nulla facta ^{Nauarr.}
distinctione de promotione ad ordines non rece-
ptos, vel de sua receptione. Ad denique in dict. ca.
1. absolute irregularitas fertur pro hoc delicto, ta-
lisque est respectu laici, vt statim dicam: et ergo
non similiter respectu clericis iuxta quam opinio-
nem alter exponendum est d. cap. 2. nimirum, Dia-
conum illum sacrificando manisse simpliciter ir-
regularem, & suspensionem, de qua ibi est sermo,
non sive distinctum impedimentum ab irregula-
ritate, sed ex vi illius ortam, ideoque non tantum
esse à Diaconatu, sed etiam à reliquis inferioribus
ordinibus. Solum ergo est ibi constituta differentia
quoad dispensationē, quia illa irregularitas quoad
effectum non ascendendi, non committitur Episco-
po, sed Papa referuata manet, vt Hostiensis, abbas,
Angel, Sylvest, Nauarr. & communiter omnes do-
cent contra Glossam ibi. Quæ contrarium sensit,
quia talis dispensatio non prohibetur Episcopo. Sed
melius colligeret, quia ei non conceditur, ideo eam
non habere. At vero dispensatio in illa irregulari-
tate quoad alium effectum non utendi ordinibus
susceptis, conceditur Episcopo in illo textu: nomi-
natur autem specialiter Diaconatus, nō quia in aliis
licet sine dispensatione ministriare; sed vt signifi-
etur concessa potestate dispensandi in illo, concedi
etiam ad dispensandum in inferioribus. Nec obstat
quod illa suspensio videatur sive ad tempus, vt in-
dicant verba illa biennio, vel triennio: non enim ita
est, sed est illa suspensio, de se perpetua donec dis-
pensetur.

pensetur. Nec Pontifex in eculo præscribit, ut suspenso illa tantum per biennium, vel triennium duret, sed potius indicat ut ante illud tempus non detur dispensatio; concedit autem ut postea dari possit, ad id tamen non obligat, sed arbitrio Episcopi id commitit, hoc enim significant illa verba, *Pro sua maneat prouisione suspenso*, id est, secundum quod tibi usum fuerit. Et iuxta hanc interpretationem cōsequenter dicendum est, si talis Diaconus, non obstante talium impedimentois in suo ordine ministret, non incurre nouam irregularitatem, quia illa non est propria suspenso, sed irregularitas: irregularis auctem ministrando non incurrit nouam irregularitatem, ut supra usum est.

⁴ *Prior exp. si.* *zu præfessur* Haec opinione probabuntur, tum quia tota illa interpretatio causa minus simplex, minime vñata videtur, cum tamen ad illam opinionem tuendam videatur necessaria: tum etiam quia materia oclio potius est lemnida, quam restringenda: per illam vero explicationem plus ampliatur pena, quana verba legis cogant. Reste ergo intelligitur illa pena quoad ordines iam susceptos de suspensione solius Diaconatus, quia in lege ita limitatur. Intelligitur etiam optimis de suspensione ad tempus, ut expresse Panormitanus exposuit: & patet ex illis verbis biennio, vel triennio. Quod autem subiungitur *pro tua prouisione*, intelligitur quod arbitrio inter illis duos terminos, non vero quod etiam ultra triennium possit voluntate Episcopi amplius durare illa suspensione. Atque ita concluditur, irregularitatem, quam contrahit clericus ministrans in ordine superiori, quem non habet, tantum esse quoad promotionem ad ordines superiores, habere tamen adiunctam suspensionem temporalem viuis tantum ordinis iam suscepti, scilicet illius qui fuerit supremus inter ordines iam receptos a clero. Hinc vero consequenter fit, si Diaconus, verbi gratia, ministrat in Diaconatu ante ablatam suspensionem, irregulariter fieri denuo, quia violat propriam suspenso-nem.

⁵ *Clericus per saltum pro saltum promotus: qui in prætermis, an sit irregularis. Reolut.* Sed ocurrat obiter dubium de clero per saltum promotum ad Diaconatum, v.g. qui ministrat in subdiaconatu, quem prætermis. Ad hoc dubium respondeo, illum in primis manere irregularem quod talis ordinem suscipiendum ex dicto cap. i. Vnde fit, ut etiam maneat irregularis ad ascendendum ad superiores ordines: & consequenter sequitur illum esse perpetuo impedimentum ab executione Diaconatus, quia irregularitas priuans subdiaconatu, priuat quantum est ex se Diaconatu, vt est manifestum in clero in minoribus constituto ministrante solemniter in subdiaconatu, quem non habet, ille enim irregularis manet, ne possit ascendere ad subdiaconatum, & consequenter omnino priuatur Diaconatu: ergo quando tale impedimentum inuenit Diaconatum iam receptum (quod accidentarium est) cum non possit ipsum characterem expellere, saltet impedit perpetuo usum eius.

Dices, ergo maiori pena afficitur Diaconus ministrans in subdiaconatu, quem non habet, quam in sacerdotio, quia propter illud delictum perpetuo priuatur usum Diaconatus, propter hoc vero solus ad tempus. Item propter illud excluditur a susceptione Subdiaconatus & sacerdotij, propter hoc vero tantum sacerdotio priuatur. Cōsequens autem videtur incoenit, quia illud posterius grauius delictum est. Respondeatur, illud non esse absurdum, quia in hac pena attendendum est ad bonum, quo immediate priuat, & hoc maius est in prætatione sacerdotij quam Subdiaconatus, licet inde consequatur aliud grauius incommode. Addo, licet ex parte obiecti deformius sit sacrificare sine sacerdotio, quā cantare solemniter Epistolam sine Subdiaconatu,

A tamen quando hoc posterius fit post ordinationem per saltum, & post nouum impedimentum inde contractum maiorem interuenire contumaciam, & inde posse delictum augeri, & fieri maiori pena dignum in foro Ecclesiæ. Nihilominus tamen verisimile mihi est, in eo casu non incurri specialiē illam penam suspensionis à Diaconatu latam in dicto cap. 2. quia illa specialiter lata est in eum, qui ministrauit in ordine superiori, quem non habet; & ideo non oportet eam extendere ad eum, qui solum ministrauit in inferiori ordine prætermis, maxime cum alio titulo priuatus maneat executione Diaconatus, ut dictum est. Quod si hoc ita est, multum minuit illa pena, quia per se priuatur subdiaconatu, superioribus vero tantum cōsequitur, ne quadam, ideoque obtenta dispensatio ad recipiendum Subdiaconatum, & in illo recepto, consequenter maneat ablatum omne impedimentum circa superiores ordines exercendos, vel recipiendos. Ut autem talis dispensatio legitimis oportet in petitione dispensationis exprimere impedimentum illud, ut contractum per administracionem in ordine prætermis in altera ordinatione per saltum.

Sed quid, si sacerdos simplex ministrat in Episcopali ordine, quem non habet, Confirmando, Ordinando. Respondeo, per illud ministerium incurrit irregularitatem, quia licet inter Canonistas, & Theologos sit dispensatio, an Episcopatus sit ordo, necne tamen quoad hunc effectum omnes conueniunt esse loquendum de functionibus Episcopalis consecrationis; sicut de ministerio cuiuscunq; ordinis sacerdoti, quia vel Episcopatus reuera est ordo, vel certe reputatur tanquam ordo, quatenus essentialiter includit characterem sacerdotalem, qui ex virtutis consecrationis extenditur, & quasi eleuator illas functiones, quae sunt propria consecrationis episcopalis. Vnde in predicto casu sacerdos solum maneat irregularis ne in Episcopum conferari possit, in sacerdotio vero manebit suspenso biennio, vel triennio arbitrio Episcopi: ab executione autem inferiorum ordinum non manebit impeditus iuxta d.c. de Cler. non ordin. ministr. eiusque intellectu, quem sequimur.

Sed quid, si Diaconus Pontificalia usurpet; aut subdiaconus sacerdotalia, nunquid manebit illeris irregularis quoad promotionem ad sacerdotium, & hic ad Diaconatum? Nam hic casus in texu illo non definitur, & ex eo tantum videtur colligi, puniri hunc in eo, in quo deliquerit, id est ut careat eo, quod usurpauit, vt ibi Glossa & Doctores notarunt, ergo in rigore solum impeditur ascendere ad eum ordinem, vel consecrationem, cuius ministerium usurpauit, non vero ad inferiorem, in quo non ministrauit, quia haec priuatio sequitur ex illa: potest enim quis priuari superiori ordine, quamvis non præterit inferiori, vt per se notum est. Sed fortassis quis dicit usurpationem superioris ordinis esse virtutem, quandam usurpationem ordinis intermedii, ideoque incurri irregularitatem, quæ impedita scendere ad virumq; Sed hoc de virtuali usurpatione fortasse in rigore verum non est; quia licet unus ordo alium supponat, non tamē se virtualiter includunt, prætermis in suis actionibus & ministeriis. Et præterea, consideratio illa nimis speculativa est, ad extendendam penam in lege non expressam: aliqui consequenter dicendum esset, qui in quoque ordine, quem non habet ministrat, manere irregularem simpliciter quoad omnes inferiores ordines, vel vt non recipiat quos non habet, vel vt non viratur, si quos habet: cuius oppositum probabile est diximus. Vnde ex viiiii cap. 2. videatur dicendum in dictis casibus solum incurri irregularitatem ad non recipiendum ordinem, quia usurpatus est: circa intermedium vero non incurri propriam

Obiectio.

Solutio:

propriam irregularitatem, sed tempore suspen-
sionem, pro eo, scilicet tempore pro quo manet ta-
lis clericus suspensus in suo principali ordine iam
suscepto. Ut v. g. Si Subdiaconus sacerdotium us-
surpet, ad sacerdotium non poterit ab aliis promou-
eri, & quia à subdiaconatu manet suspensus trien-
nium, pro eodem tempore non poterit ad Diaconatu
ascendere, quia dum quis est ab inferiori ordine
suspensus, non potest ad superiorum promoueri, ut
supra visum est: tamen finita illa suspensio, ex vi
illius textus non videtur hic manere impeditus quo-
minus ad diaconatum promoueri posse. Dico autem
ex vi illius textus, quia considerata dispositione c. 1.
eiusdem tit. sic delinquens irregularis efficit ad
quemcumque ordinem de nouo recipiendum, quia
ibi absolute dicitur, Non ordinetur, quod magis in se-
quenti puncto declarabitur.

*An consecratus Episcopus fit conse-
cratus per salutem prætermisso Diaconatu, vel infe-
riori ordine, an fiat irregularis exercendo pon-
tificia. Dico autem prætermisso, &c. quia si sacerdotio
fuerit prætermisso, nulla esset consecratio
Episcopalis, & sic ministrando pontificia fine du-
bio incurritur irregularitas iuxta dicta. At in alio
casu distinguendum est, aut enim confert ordinem,
quem non habet, aut alium, quem habet, vel exercet
quemcumque alium actum Pontificatus. In hoc po-
steriori casu non manet irregularis ex hoc capite,
quia non potest dici ministrare in ordine quem non
habet: incurrit vero aliam, quia ministrat suspen-
sus, nisi dispensatus sit. In alio vero casu videtur in-
currere irregularitatem, quia confert ordinem, que
non habet, quod maxime verum erit iuxta opinio-
nem communem, quod talis ordinatio est nulla,
quia ad conferendum quemcumque ordinem ne-
cessarium est habere illum, licet non sufficiat sine
consecratione Episcopali, de qua latius in quart. di-
stinct. 25. vbi ita sentit D. Thom. quæst. 1. Paludan. &
alij, & Summista verb. *Ordo*, Maiolus libr. 4. capit. 1.
num. 9.*

Dicendum enim superest de laicis, an usurpantes
hæc ministeria clericorum, hanc etiam irregulari-
tatem incurrit. Quod dubium tetigit in 3. Tomo,
Disputat. 31. sectio. 4. in fine. Vbi improba opinio-
nem negantem laicum incurrit, hanc irregulari-
tatem, & plures autores pro hac sententia retuli-
li, quam omnino veram esse censeo. Hic vero viterius
explicandum occurrit, qualis sit hæc irregularitas
an scilicet totalis sit, ita ut nullum ordinem suscipere
possit qui sic deliquerit, an vero aliqua sit limitatio
adhibenda. Et ratio dubitandi est, quia clericus non in-
currat totali irregularitatem, ut dictum est, sed tan-
tum quoad promotionem aliquorum ordinum:
ergo cum eadem proportione de laico iudicandum
est. Considerandumque erit, in quonam ordine lai-
cus ministrauerit: & dicendum, eum manere irre-
gularem quoad receptionem talis ordinis, & su-
periorum eius, non vero quoad receptionem inferiorum,
in quibus nihil deliquerit. Nam si clericus quo-
ad vnum illorum non manet irregularis, cur debet

manere laicus ad eorum receptionem? Nihilominus dicendum est, laicum usurpantem quodcumque
ministerium sacerorum ordinum, excludi omnino
a clericatu, ita ut nullum, vel minimum ordinem
recipere possit. Hæc est communis sententia autho-
rum, quos supra retuli: & colligitur ex dict. ca. i. di-
cente simpliciter, non ordinatur, quæ cum sit absolu-
te negativa locutio, vniuersali equiavaleat, nec potest
d' nobis limitari, nisi forte ex parte personæ, & iuxta
dispositionem alterius legis, scilicet, c. 2 eiusdem tit.
& iuxta communem interpretationem quæ habet,
eum, qui committit hoc crimen, non possit aliquem
ordinem recipere, quem non habet: vnde cum lai-
cus nullum habeat, nullum potest recipere. Nec re-
fert quod hæc pena maior respectu laici esse videa-

tur, tum quia hoc est accidentarium, quia pena ex
se vniuersalis est: tum quia maior etiam temeritas
videtur esse in laico, quod audeat esse diuinis mini-
steris ingerere. Atque hoc modo videntur intellectus
irregularitatem hæc fere omnes autores, quam-
uis non ita distincte illam explicauerint.

Quæ carentia ordinis requiratur ad hanc irregu-
larem incurrendam.

A Am vero explicare necesse est, quid requiratur ad
hanc irregularitatem incurrendam. Duo enim
concurrere necesse est, primum est earere ordine:
secundum est ministrare in tali ordine: & circa vnu-
que aliquia notanda sunt. Circa primum contingere
potest ut ordo omnino receptus non sit etiam exte-
rius, & tunc nulla excusatio nec ignorancia locum
habet. Potest idem accidere ut ordo sit receptus,
sed tamen cum substantiali defectu, & tunc possit
ignorantia excusare: per se tamen sufficit ille defec-
tus ad irregularitatem, iuxta communem senten-
tiam; quia illa ordinatio nulla fuit. Potestque con-
firmari ex dict. c. 2 ibi, cum non impo'uis' es in gen'us, si
præcise illa verba pro tali ceremonia sumantur, quæ
in illo ordine censemur esse substantialis, ut late Bel-
lar. li. 6. de Ordine cap. 9. & dicitur sequenti Tomo.
Dico autem si illa verba ita intelligantur, quia satis
conuenienter possunt pro tota ordinatione sacer-
dotali accipi, ut ex contextu constat, & Glossa nota-
uit & statim dicitur.

Denique contingit ordinem substantialiter esse
receptum, & aliquid accidentale prætermisso es-
t. vñctionem scilicet aliquam vel quid simile, &
tunc tria breuiter dicenda sunt. Primum illud, quod
defuit, esse caute sup plendum. Ita habetur in cap. 1.
de sacramentis non iterandis, licet in casu illius tex-
tus dubium sit an ceremonia prætermissa fuerit ac-
cidentalis, scilicet manuum impositione: nam si ordo
ille fuit subdiaconatus, ut habet vulgaris lectio, fuit
accidentalis, si vero fuit diaconatus, ut alij legunt, & 2. Conclusio.
habetur in antiqua collatione 3. Decretalium, si res
est dubia, ut constat ex propria materia, sed in pre-
senti priorem lectionem sequimur. Secundo dicen-
dum est, nō esse vtendum ordine donec suppleatur
defectus. Ita colligitur ex eo cap. licet, in eo suppo-
natur potius quam exprimatur. Ratio vero est quia
non ceterum absolute data potestas, & executio, do-
nec ordinatio perfecta sit. Quæres, quam graue pec-
catum sit. Respondeatur communiter censeri mor-
tale, & ex suo genere tale est propter rationem fa-
ctam, tamen ex leuitate materia, si ceremonia præ-
termissa efficeretur momenti, poterit excusari. Ni-
hilominus dicendum est tertio, per hanc culpan
licet grauem non incurri irregularitatem. Et com-
munis in dicto cap. & apud Summistas verbo, Irre-
gularitas, Sylvest. nu. 14. Ang. n. 39. Ratio, quia nullo Syl.
iure est expressa. Dices, ille sic ordinatus propter de-
fectum ordinationis, quamvis accidentarium, est
suspensus ab executione ordinis, donec defectus
suppleatur: ergo sic ministrando efficitur irregu-
laris. Respondeatur negando antecedens: illa enim nō
est propria suspensio, quæ sit canonicum impedimentum,
sed est quedam prohibitio, quæ ex natura
rei sequitur ex tali defectu: & ideo, licet peccatum
aliquod sit sic ministrare, nō tamen ea de causa irre-
gularitas, vel alia Ecclesiastica pena incurritur.

Superief vero dubium, si contingat ordinatione
substantialiter diuidi, an ministrare dimidiatu ordi-
ne (vt si dicam) sit sufficiens causa irregularitatis. Ut at ministratio
v. g. cum ordinatur sacerdos, imprimatur character, quam non
& datur potestas ad conficiendum corpus Christi
habet, qui
veru per traditionem calicis, &c. cum propria for-
ma. Ponamus ergo aliquem sic ordinari, & postea ordinatio
omittit manuum impositionem, in qua datur potestas non accepit.
absol.

Conclusio.

Maiol.
Quid semini
stres in
parte quam
accepti.

absoluendi; tunc dicimus ordinationem esse, quasi substantialiter dimisam, quia valida est quoad collationem prioris potestatis in Corpus Christi verum; inualida autem quoad collationem potestatis clauium. Vnde dubium est an talis clericus absoluendo, seu audiendo confessiones sacramentales, fiat irregularis. Ad quod affirmative respondendum censeo, quia ministrat in ordinem, quem non habet. Et ita tener Maiolus lib. 4. c. 13. n. 8. Difficultas ita est, an sic ordinatus Missam celebrando fiat irregularis. Et ratio dubitandi sumitur ex capite 2. de Cler. non ord. ministr. vbi irregularis esse dicitur, qui sine manu impositione Missas celebrare ausus est. Sed iam diximus per manuum impositionem ibi significari totam ordinationem sacerdotis, illumque, de quo ibi sermo est, fuisse mere Diaconum; hic autem de quo agimus, reuera est sacerdos quoad primaria potestatem eius. & ideo illius ministerium exercendo non credo fieri irregularis, quia nullibi est expressa haec irregularitas, & quia respectu talis ministerij ille defectus accidentarius est.

Ob quod ordinis ministerium incurritur irregularis h. c.

14. Conclusio.

Circa alteram partem de ministerio necessario ad hanc irregularitatem incurrendam, in primis statuendum est. Nullum ministerium, quod aliquo modo per laicos exerceri potest, sufficere ad hanc irregularitatem incurrendam. Propter quod fundamentum diximus in 3. Tom. Disp. 31. lect. 4. laicum non fieri irregularis baptizando sine solennitate, etiam quando peccat id faciendo sine necessitate: est contrario vero laicum, vel quemlibet non sacerdotem baptizantem solenniter, etiam in articulo necessitatibus, fieri irregularis, qui in priori casu non usurpat, & tunc ordinis, in posteriori vero usurpat, neque excusat propter necessitatem, quia haec esse potest baptismi, non autem solennitatem eius. Et haec regula est communiter recepta, vt patet ex Antonino 3. p. tit. 28. cap. 1. Nauar. in Summ. cap. 22. nu. 7. & cap. 27. num. 242. & aliis quos dicto loco reutili. Vnde etiam est conuerto alia regula generalis est: Clericum exercendo actum ordinis, quem habet, nunquam incurre hanc irregularitatem, ppter usurpatam iurisdictionem, nam haec irregularitas soluta est in eum, qui usurpat potestatem ordinis. Hinc sacerdos audiens confessionem, & absoluens non subditum, non incurrit irregularitatem, quia non exercet actum ordinis, quem non habet, sed usurpatam iurisdictionem. Et simili ratione sacerdos simplex solenniter baptizando sine licentia Parochi, aut vngendo, &c. non fieri irregularis: nec denique Episcopus ordinans sibi non subditum, vel in aliena Diocesi, sine licentia Diaconum, incurrit hanc poenam sed per aliam legem suspendit. Necessarium ergo est actum aliquius ordinis usurpare.

Inquit autem potest primo, an sufficiat usurpare actus minorum ordinum. Partem enim negatiuam tenet Sylvest. verb. Irregularitas, qu. 12. quod solum probat, quia D. Thom. in 4. d. 2. qu. 2. a. 2. ad 9. dicit, actum minorum ordinum posse licite fieri per laicos, quamvis illi non habeant ad hoc officium. Idem tenet Angelus numer. 38. Obstant autem huic sententiæ primo illa verba e. 1. de Cleric. non ordin. ministr. Si aliquod diuinum officium exercuerit non ordinatus: nam etiam officia minorum ordinum ad diuinum officium pertinent: Obstat secundo quod clericus excommunicatus ministrans ex officio in minoribus ordinibus, sit irregularis, vt supra dixi Disp. 12. sect. 2. eadem autem ratio in præsenti esse videtur. Propter quod dicendum censeo, quoties aliquis exercet quemcumque ordinem tamquam ordinatus in eo cum non sit, fieri irregularis. Secus vero esse, quando solum exercet ministerium eo

modo quo secundum consuetudinem solet perla-
icos exerceri, atque ita est dicta sententia intelligenda,
vt sensit Nauar. c. 27. num. 242. referens alios. Quan-
do vero censeatur aliquis ministrare ex officio in
liquo ordine, sumi potest ex dictis in citata Disp. 12. & in 11. sect. 3. Nam ille modus administrandi, &
illa actio, quæ sufficit in clericis excommunicatis ad
incurriendam aliam irregularitatem, sufficit ut
huius irregularitatis.

Addendum vero præterea est, necessarium esse
vt talis actio cum peccato fiat, quia hac irregulari-
tas maxime penalitatis est, & ideo si culpa cessat, non
incurritur. Ac propterea interueniente ignorantia
probabilis non incurritur haec irregularitas, vt do-
cent omnes. Deinde requiritur, vt actus serio, & non
ioco fiat: nam si laicus consecrat animo repre-
spondandi, vel fingendi tantum exteriori, non incurrit
hanc irregularitatem. Ita Sylvest. Angel & Nauar.
qui allegat c. Illad. 15. q. 1. in quo solum dicitur, eum
qui per iocum percurrit, iniuriam non facere, quia
iniuria in alecto facientis consistit. Alij citant illa,
ead. cauf. & qu. Vbi solum dicitur, illa esse vera bo-
na aut mala censenda, quæ ex nostra pendentele-
ctione. Itaque aduertendum est, aliud esse facere hoc
ministerium per iocum, aliud vero sine intentione
consciendi sacramentum, vel aliquid huiusmodi.
Prior modus contingit quando tota actio exterior
ludicra est, & solum per modum cuiusdam repre-
sentationis: & tunc verum quidem est nullam in-
curri irregularitatem, licet actio illa non careat gra-
vi culpa, quia cedit in iniuriam & irreuerentiam
sacramenti. Vt enim rete dicit Glossa in dict. capit.
Illad. per iocum non sit iniuria, nisi sit noxius resau-
tent aedoc sacras in iocum affere, est contra tenetiam
eis debitam, & ideo omnes faciunt illud esse
grave peccatum. Tamen quia illud vere non est mi-
nistrare in ordine, ideo per hoc delictum non incur-
ritur haec irregularitas. Addit vero Maiolus excipi-
endum est, nisi talis iocus sit in derisu & consi-
pitu talis ministerij, quia illud est grauissimum
delictum, quod reddit operante factem de hæ-
si spectum, ac proinde irregularis. Sed grauitas
delicti non satis est, nisi ostendatur ius properillud
imponens irregularitatem: de heretico vero vel sus-
picio de hæresi infra dicemus.

Maior difficultas est quando ministerium in ex-
teriori actione serio agitur: tamen sine intentione
interiori facient verum ministerium: & de hoc ca-
su non loquuntur tam aperte dicti autores. Nauar.
nugatamen dict. n. 242. excusat in foro conscientia ab
irregularitate clericum prima tonsure solenniter
cantantem Epistolam cum manipulo, si non sit fa-
cere tanquam subdiaconus: ergo eadem ratione
dicendum erit in quolibet alio ministerio. Et pote-
st confirmari, quia censura non incurrit nisi
per actum perfectum, qui maxime pendet ex inten-
tione facientis: ergo idem est in irregularitate: sed
qui ministrat sine intentione non exercet perfectu-
m actum in illo ordine, imo neque verum, quia bapti-
zare sine intentione, non est baptizare, & sic de re-
liquis ministeriis: ergo qui sic operaretur, non po-
test dici ministrare in ordine quem non habet: ergo
neque incurrere hanc irregularitatem. Confirmatur
secundo exemplis de rebaptizante exercitu sine
intentione, qui non incurrit irregularitatem, e. de p-
sente exteriori hæresim sine animo interno, quin
incurrat excommunicationem hæreticorum.

Nihilominus sententia haec difficultate est. Primo,
quia si loquamus de illis ministeriis in quibus sacra-
mentum non conficitur, vix potest intelligi quid
operetur talis intentio non exercendi verum actu
ordinis, aut operandi tanquam Diaconum vel Sub-
diaconum, si adest voluntas faciendi, eundem adū
externum cum eodem ornatu, & solennitate, & se-
no

Conclusio.

15. Ap. sufficiat
usurpare
Eius mino-
rum ordi-
num.
Pars neg.
Sylvest.
D. Thom.
Angel.

rio quoad totum ritum & modum externum. Aut A gularitatem incurram, quidquid sit de alia intē-
enim hoc sufficit ad incurram hanc irregulari-
tatem, aut impossibile est illam incurre, quia ne-
mo sciens se non esse subdiaconum, potest intende-
re optari tanquam verus subdiaconus: ergo nō po-
test aliter intendere hoc ministerium, quam volen-
do tale ritum externum modo explicato. Admi-
nisterium etiam sacramentorum applicatur eadem
difficultas, quia non ordinatus non potest verum
efficere sacramentum, ergo seclusa hæresi, vel cras-
fissima ignorantia, nullus sic ministrans potest intē-
dere verum sacramentum, quia se sit ibi esse impos-
sibile: ergo frustrane redditur talis irregularitas;
neque per illam homines arcerentur ab illo delicto
quod lex vitare & punire intendit, nimis ab usur-
patione exteriori, ministerij alicuius ordinis. In quo
est magna differentia inter hanc legem; & eam que
punit rebaptizantem, vel hereticum: nam hæ dire-
cte intendunt punire hæresim, vel explodere erro-
rem, & ideo requirunt animum seu intentionem
veritati contraria: hec vero lex solum intendit
punire sacrilegium quod committitur in usurpa-
tione ministerij alicuius ordinis ad quam usurpa-
tionem fuscit voluntas faciendo exterius ministerium;
etiam si fiat sine intentione conficiendo sacramentum,
quæ moraliter impossibilis est sine errore.

19 Accidit præterea, quod nunquam sacramentum
ministratur ex officio, quin alia actiones sacrae fiant
pertinentes ad officium talis ordinis, in quibus non
potest alia intentio postulari, nisi voluntas faciendo
illas: ergo hoc satis erit ad incurram hanc irregu-
laritatem. Ut v.g. si quis baptizet solenniter, etiā
in ritu substantiali non habeat intentionem bapti-
zandi, & usurpat tamen totum officium proprium sa-
cerdotis, quod satis est ad incurram hanc irregulari-
tatem: nam si quis non sacerdos hoī ministerium usurpet
circa puerum iam priuatum baptizatum, ex
sentientia omnium irregularis fiet: ergo idem erit
etiam si baptizet cum simili solennitate. Idem
dico de non sacerdote celebrante Missam sine intē-
tione conficiendo sacramentum, aut offerendi ve-
rum sacrificium, nam ille nihilominus diuinum of-
ficiū exercet, & benedit ut sacerdos, & orat no-
mine Ecclesie, ut publicus minister eius: hoc ergo
satis est ad incurram irregularitatē. In sacra-
mento etiam Confessionis, quod maxime videtur sine
accidentalī ritu fieri, certum est, illum qui se fingit
sacerdotem, & illud iudicium usurpat, hanc irregu-
laritatem incurre, ut latius tractavi superiori to-
mo: neque effugit quispiam irregularitatem hanc,
eo quod absolutionem proferat sine intentione ab-
solvendi, alioquin iniquissimi homines facile vita-
rent hanc penam, & afferuerint quidquid hoc
medio intendere possent. Vnde opinor non vitare
illam, etiam si confessionem quis audiat, & absolu-
tionem non conferat, neque habeat animum pro-
ferendi illam, quia satis usurpat potestate clauim
audiendo confessionem, ut iudex in illo foro, qua-
cumque intentione id faciat. Denique idem est in a-
liis sacramentis. In matrimonio vero illud est sin-
gulare, quod per ministerium circa substantialia sa-
cramenti non potest hæc irregularitas incurri, quia
illud per se non spectat ad officium sacerdotis. Et
quamvis ex decreto Concilij Tridentini necessaria
sit praesentia Parochi ad validitatem matrimonij,
tamen neque ad illud necessarium est quod sit sa-
cerdos, neque ibi exercet propriū actū ordinis, sed
magis iurisdictionis: & ideo licet laicus in eo actū
se fingere Parochum, non incurret irregularita-
tem. At vero in accidentalī solennitate illius sacra-
menti potest incurri hæc irregularitas, scilicet, solē-
niter benedicendo sponsos sine sacerdotio: & tunc
profecto parum videtur referre intentio faciendo
verum actū. Itaq; si exterius serio usurpat mi-
nisterium ordinis, hoc satis esse credo ad hanc irregu-
laritatem.

Fr. Suarez tom. 94

gularitatem incurram, quidquid sit de alia intē-
tionē, & hoc modo esse intelligendam communem
sententiam.

Addo denique necessarium esse, ut qui sic opera-
tur, sit capax irregularitatis. Vnde foemina si hoc
ministerium usurpet, non sit propter ea irregularis,
quia non est capax eius: quod supra animaduerit
Maiolus n. 6. Debiusser tamen idem dicere de non
baptizando ministrante, quia etiā non baptizatus
non est capax irregularitatis, maxime illius: quia ob
delictum latet, quia non baptizatus est extra forū
Ecclesie: vnde non est dubium, quin cap. 1. de Cler.
non ord. minist. dicens, Si quis baptizauerit, & t. ad
membra Ecclesie loquatur, nam omnis les ad eos
qui sub lege sunt, loquitur. Ex quo fit ultimum, ut et
iam excusentur hi, qui per Pontificiam dispensatio-
nem aliquos actus ordinum sine ipsius ordinibus ef-
ficere possunt. Quamvis enim in aliquo actu ordi-
num non possit cadere hæc dispensatio, ut sunt ob-
latio sacrif. absolutio à peccatis, & similes qui per
se pendent ex charactere sacerdoti tali, & alij qui cum
eadem proportione omnino pendent ex consecra-
tione Episcopali; tamen in aliis cadit hæc dispensatio,
sic enim Presbyter ex dispensatione aliquando
confirmat, vel dat minores ordines, vel fortal. ac-
tiam subdiaconatum. Quæ dispensatio facilis ha-
bet locum in actionibus, que non pertinent ad ef-
fectionem sacramentorum, sed ad alia officia Eccle-
siastica, ut sunt cantare solenniter Epistolam, vel mi-
nistrare in altari modo proprio alicuius ordinis, si-
ne tali ordine, aut benedicere solenniter & Episcopali
modo, & similia, quæ latius tractantur in 4. d.
25. Supposita ergo Papæ dispensatione, clatum est
tessere irregularitatem, quia cessat culpa, quia illa
iam non est ordinis usurpatio, sed licita administra-
tio similiū actuum.

SECTIO V.
Virum per indignam Ordinis administrationem ir-
regularitas incurritur.

IN questione hac duas regulas gene-
rales statueri possimus. Prima est, ¹ Prima gen-
tis regulæ.
illum clericum fieri irregularē qui
exercendo ordinem, censuram vio-
lat: sic excommunicatus maiori ex-
communicatione, vel suspensi ab ordine, vel
interdictus personaliter, irregularis efficitur mi-
nistrando in suo ordine sicut prius. Celebranti
in loco interdicto aliter quam illi consuecum
est, irregularis fit. Quæ omnia constant ex totū
titulo de Cleric. excomini. min. & ex capit. 1. de
Sent. & re indic. in 6. & ex c. i. & c. Is qui, & c. Is cui; de
Sent. excomi. 6. Et late tractata sunt Disp. 11. sect. 3.
& Disp. 12. sect. 2. vbi de excommunicatione maiori
dictum est. Similia etiam diximus de Suspensione
& interdicto: & ideo in hac irregularitate explican-
da hic amplius non immorabitur. Dixi, exercendo
ordinem, primo quidem, quia si exercet actum eo
modo, quo sine ordine exerceri potest, non sit irregu-
laris, ut ibidē late exposui. Item, quia licet sacer-
dos minori excommunicatione ligatus, celebrando
peccet contra illam censuram, non sit irregularis,
quia non peccat formaliter exercendo ordinem
quod actionem significat, sed recipiendo sacra-
mentum, iuxta cap. vlt. de Cleric. excomini. ministr. Per
receptionem autem sacramenti nunquam incurrit
hæc irregularitas, sed per solam administrationem.

Sectiū regula est, per ordinis administrationē,
quantumvis illicitam, quæ contra censuras non sit, ² Secundā
hunquam incurri irregularitatem. Probatur, quia gula.
nulla talis irregularitas inuenitur in iure expressa.
Signum etiam est, quia summist verb. Irregularis.

Nauar.

Casus à M.
iolo allatis
excluduntur
Primus.

tas, Nauart. cap. 27. ànu. 241. usque ad 245. & alij auctores nullam talam irregularitatem asserunt propter delictum in vnu ordinum commissum. Maiolus autem lib. 3. cap. 18. & sequentibus videtur casus aliquos enumerare, in quibus hæc generalis regula deficit. Primus est quando quis exercet ordinum contra præceptum sui superioris etiam si nullum & absq; vlla censura, dummodo sit notorie & publice impositum. Quod solum probat ex quibusdam. Summis minoris profecto autoritatis: & quamvis essent maxime, in hac materia non esset illis adhibenda fides sine iure: nullum autem assertur, nec afferri potest, quo irregularitas feratur propter talam inobedientiam, potius quando prohibito est publice imposita, quam cum secrete.

Secundus.

Secundus casus est, quando talis prohibito posita est sub poena excommunicationis ipso facto, nam tunc irregularis fit, qui contra illam ordinem exercuerit, argumento c. i. de Eo qui furt. ord. lusc. & citat Speculatorum, ac Sylvest. verb. Irregularitas, q. 3. vbi non tractat de hoc casu, sed de illo, qui furiae ordinis suscipit contra præceptum superioris, de quo etiæ dictum ea loquitur: & quo sensu de illo loquuntur supra dictum est. Quidquid autem sit de verò intellectu illius textus, ex illo non potest efficax argumentum sumi, quia ut sepe dictum est, in irregularitatibus nō potest sumi argumentum per exercitacionem à simili. Et ideo non censeo hunc casum esse admittendum, quia sic celebrans non fit irregularis, eo quod violet per talē actū præceptum superioris, ut dictum est: neq; fit irregularis in eo casu, quia violet censuram, quia ille pro prima vice non violat censuram, sed contrahit, quod longe diversum est. Estque optimum simile quod supra Disp. 31. de Suspensione, seet. i. in fine, de eo qui facit sacram in loco vbi prohibitus est celebrari sub excommunicatione ipso facto, nam qui prima vice ibi celebrat, non fit irregularis. Quod exemplum ibidem Maiolus admittit, negat vero hie similitudinem, quia ibi nō prohibetur celebratio simpliciter, sed in tali loco, hic vero supponimus celebrationem esse omnino prohibitam. Sed hac differentia parum refert, quia in dicto exemplo non ideo excusatatur irregularitas, quia prohibito cadit in circumstantiam loci, & non simpliciter in actum. Sed quia per primam violationem incurritur censura, & ideo non violatur, ac ppter ea per secundam celebrationem iam incurritur irregularitas, si excommunicatione non fuit prius ablatâ, quia iam tunc violatur censura, vre cetero nota vbi Sylvest. cum Antonino verb. Irregularitas, q. 13. ergo idem dicendum est, etiam actus ipse celebrandi, vel ministrandi simpliciter prohibitus sit, quod per primam transgressionem eius non incurritur irregularitas per secundam celebrationem, quia iam violatur censura, & ita non est nouus casus, sed pertinet ad priorem regulam. Nec denique fundari potest hæc irregularitas in sola transgressione cū pertinacia cōtra prohibitionem qualificatam, ut sic dicam, & in tali materia: quia de hoc nullum potest ostendius, & sine iure nullus potest cum probabilitate irregularitatem aliquam fingere.

4
Pertius ca-
sius improba-
tur
Maiol.
Speculator.

Conc. Trid.

Terterius casus est, de illo, qui commisit delictum, propter quod suspendens est secundum iure, licet non sit ipso iure suspendens: nam hic etiam celebrando antequam suspendatur, si accessit simplex præceptum superioris de non celebrando, positum intuitu talis criminis, de quo inquiritur, irregularis fit. Ita Maiolus supra ex Speculatoro titulo de Dispensat. §. lxxv. verhc. Item ordinatus a non suo Episcopo, qui dicit hunc esse filium Curia. Et ratio est, quia in eo casu talis prohibito habet vicem suspensionis, & ideo illius transgresio habet eundem irregularitatis effectum. Et confirmatur ex Concilio Tridentino less. 14. cap. 1. de Reformat. vbi dicitur, pro-

A habitionem seu suspensionem prælati circa Ordinis susceptionem, vel vsum ita seruandam esse, ut nulla licentia, vel restitutio contra Prælati voluntatem suffragari possit. Veruntamen hic casus aut non est admittendus, aut sub priori regula est comprehendens. Vel enim illa prohibito imponitur ut quedam censura, vel tantum ut simplex præceptum. Si ponatur prior modo, etiam si extra iudiciale, & ab homine, dum tamen valida sit, sufficit ad irregularitatem contrahendam, iuxta superiori regula. Si vero ponatur posteriori modo, non inveniuntur iure irregularitatem impositam propter talam transgressionem, etiam concurrentibus illis circumstantijs, & ideo non credo illam incurri, quia non sufficit similitudo seu potius analogia, per quam dicuntur prohibito illa habere vicem suspensionis, quia ad irregularitatem plus est necessarium, ut sepe dictum est. Quin potius quia in eo casu supponitur causam eo statu existere, in quo nondum potest ponalegim imponi, quia nondum delictum probatum est, conjectura fit, illam prohibitionem non obligare cum tanto rigore, ac obligari poena suspensionis, si iam esset imposita, & consequenter propter illas transgressionem non incurri irregularitatem.

Quartus casus est de sacerdote sacram faciente fine altari consecrato ab Episcopo, sed proprijs ppter & auctoritate eretto, vel confiteo ex capit. Nullus Presbyter, 1. & 2. de Consecratione, distincte. vbi clericus in hoc delinquens degradari præcipitur, nam ex illo verbo colligitur tale delictum inducere de positionem, & eicere iam promoto, & consequenter inducere irregularitatem. Fauer etiam Glossa in c. Nullus Presbyter, 2. x. qui parat enim illum, qui hinc altare consecratum, quod non est, cum eo qui se habet sacerdotem, sicut virgo casu sacrificet: ergo, sicut in posteriori casu incurritur irregularitas, ita & in presenti. Atque ita sentit Maiolus lib. 3. cap. 13. 1. 2. ex quadam regula, quam posuerat lib. 1. cap. 3. n. 9, quod omnia crimina, quæ inducent depositionem, secum etiam asserunt irregularitatem. Quis quidem regula intellecta de depositione ipso iure sit, est probabilis, non tamen de depositions solammodo ferenda, ut in superioribus ostentum est, nam potius hoc repugnat irregularitati, quia non ab homine, sed a iure fertur. In prædicto autem casu non imponitur depositione ipso iure, sed ab homine ferenda. Nam in priori textu solum sunt verba comminatoria, Qui sui particeps voluerit de careo est sacerdotem. Etibi non agitur de sacerdote consecrante fine altari consecrato; sed de illo, qui Missam dicere præsumit in loco ab Episcopo non sacerdotio, seu non approbat: pro quo delicto fine dubio irregularitas non incurritur: nullo enim iure habetur, sed arbitrio Prælati aliqua suspensio propter hoc delictum imponi poterit, quantum ex illo rexu colligitur. In altero vero c. verba sunt, Quod si fecerit sacerdotium, degradatur: si vero laicus, ana hematetur: quæ verba aperte significant sententiam ferendam, non latam. Et ppter ea expendit poenam illum non ferri pro crimine sacrificandi fine altari consecrato per Episcopum, nam crimen illud laicis & clericis dicitur esse commune, & vtrq; poena accommodata imponitur: ut vero laicus non potest sacrificare in altari: neque enim ibi agitur de laico fingente se sacerdotem ad hoc ministerium fuisse usurpandum, sed agitur de duplice alio delicto. Vnum est erigēdi in Ecclesia consecrata altare non sanctificatum a proprio Episcopo vel de licentia eius. Aliud est fingere dedicationem, vbi non est: quod iuxta contextum videtur etiam referri ad altare, tamen à Glossa latius intelligitur de quacunque re, quæ tanquam facta fingitur, cum non sit, ut si quis reliquias publice proponat tanquam dedicatas, cum non sint. Dicere autem sacerdotem in aliquo horum delinquentem fieri irregularem, improbable profecto est, cum nullo iure sit causum.

Virum per crimen heresi incurritur irregularitas.

ordinatus maneat suspensus, ex eo praece capite nō A suspenditur Episcopus ordinans, nisi in illum speciali iure fit lata suspensio: quia non est necesse, vel ex naturae rei, vel ex aliquo generali iure, quod suspensio ordinati communicetur seu deriuetur in ordinantem: & ideo Pontifices in huiusmodi decretis penalibus distincte contra ordinantes, & ordinatos loquuntur. Idem ergo maiori ratione de irregularitatibus sentiendum est, cum magis necessarium sit irregularitatem esse in iure expressam contrarium, quam illam incursum est.

¹⁰ Ultimo loco hic breuiter extendēda est quādam irregularitas, que ferri putatur in cap. Licit, de Elec-
tione, vbi Cardinalis electus in Papam à minori, vel non sufficiente numero Cardinalium, id est, à paucioribus quam à duobus partibus. Si Papatum usurpare conetur, iam ipse, quām u, qui eum receperint, excommunicationi subiaceant (ibi dicitur) & totius sacri ordinis priuatione multūmen. Quā posteriora verba irregularitatem significare videntur. Atque ita illa exponit Maiolus libro 4. de Irregularitate, cap. 1. numero 5. citans Speculatorēm in capite, Vbi periculum de Electione, in 6. Sed in primis illud delictum portas est abusus iurisdictionis, quam ordinis. Deinde in illis verbis non inuenio sententiam ipso iurelatam, nec priuationem ordinis quā ipso facto incurritur: sed quā ferenda sit vt verbum, multētentur, aperte declarat, & ideo depositionem potius quam irregularitatem ibi imponi censeo. Idque ex prese inuenio notatum in Panormitanō ibi num. 7. vbi priorem penam excommunicationis intelligit esse ipso iurelatam, & merito, vt suo loco tractauimus: posteriore autem esse depositionem ab ordine à iudice ferendam: nulla ergo ibi fertur irregularitas. Neque praece enumeratas inuenio aliquam aliam, quā ad hoc genus delicti circa vnum ordinum pertineat.

DISPUTATIO XIII.

De Irregularitatibus, que ex alijs delictis, vel eorum infamia contrari possunt.

Non disputatione hac non dicam de homicidio, tum quia materiam habet ampliorem: tum etiam quia in ea non sola ratio delicti, sed etiam specialis significatio consideratur. Ex alijs vero delictis duo in specie consideranda occurront, scilicet, heresi, sub qua comprehendendo etiam schisma & omnem apostasiam à fide, vel ab ecclesiastica vnone; & simonia: Deinde vero generatim dicemus de alijs criminibus, sive occultis sive publicis. Et quoniam infamia ex criminibus generatur, aut veris, aut existimatis, ideo in fine disputationis irregularitatem, quā ex huiusmodi infamia, incurri potest, declarabimus.

(?)

Mittimus varias diuisiones seu actiones hæreticorum, quas iuriis periti tradere solent, dicentes quādam vocari hæreticos, quia male sentiunt circa doctrinam fidei, altos quia de illa dubitant, iuxta illud, dubius in fidei fidei, scilicet de Hæreti. Alios, quia primatum Romanæ Sedis auferre moluntur, iuxta c. 1. dist. 22. Solet etiam hæreticus vocari simoniacus, quia vendendo, & emendo res sacras, male de illis sentire videtur, iuxta. Quād i. qu. 1. Imo & excommunicatus, præseruit si longo tempore, excommunicationem contemnat, hæreticus aliquando appellatur, ex c. 2. 4. q. 1. Verum, licet ad intelligendam iura possit hæc declaratio vocabulorum deseruire, tamen in præsentis proprie & formaliter de hæreticis agimus: funtque illi, qui post baptismum suscepimus, à fide Romanæ Ecclesie pertinaciter recusserunt. Quod autem hoc sit, vel altero articulo, vel etiam quod sit doctrinam contrariam afferendo, vel de veritate ac certitudine catholicæ fidei dubitando, solum pertinet ad materiale distinctionem hæretis. Cetera autem vicia, quā non ad intellectum, sed ad prauos mores & actiones pertinent, quāmuis possint hominem redere suspeclum de hæreti (de quo infra dicemus) tamen verum hæreticum constituant: quia, licet etiam vicia committens, præficitur, non est necesse ut iudicium falsum habeat, circa dogmata fidei. Dixi autem requiri, ut homo sit baptizatus, quia licet fortasse ante baptismum possit aliquis esse hæreticus, ut catechumenus, qui prius rectam fidem de omnibus articulis concepit, & postea pertinaciter ab aliquo dissentit: quod vitium tam quoad moralē malitiam, quam quoad intellectuā errorē fortasse eiudem rationis est cum hæreti hominis baptizatus; tamen in præsenti illum non vocamus hæreticum, sed simpliciter infidelem, tum quia solum de illis hæreticis agimus, qui iurisdictione Ecclesie subduntur: tum etiam quia iam dictum est, D neminem esse capacem propriæ irregularitatis, præterim illius, quā contrahitur ratione delicti, nisi post baptismum.

His ergo suppositis communis sententia est, propter crimen hæretis irregularitatem incurriri, ita ut neque dum aliquis in heresi permanet, neque post illius deterestationem, veramque penitentiam, & absolutionem, possit ordinari absque dispensatione semel in heresim lapsus est. Ita tener Maiolus libro 5. ca. 46. & Franciscus Penna in Directorio Inquisitorum 3. p. comm. 162. ad q. 113. itantes Antonin. tract. de Censuris, & Speculatorēm. & idem sequuntur Sylvest. verb. Irregularitas, q. 5. & alijs summis. Expendere autem oportet iura, ex quibus hæc irregularitas elicetur: Primum est, c. Salsibermans. C. Salsi qu. 7. vbi clerici reuertentes ab heresi, recipiuntur sicut in ordine, quem habebant, non tamen viterius promoueri permittuntur. Quod confirmatur ex 7. Synodo in cap. Conuenientibus. eadem caus. & quæst. & ex cap. Nos conuersudinem. distinet. 12. In his autem locis nulla mentio laicorum fit, neque etiam suspensions, seu priuationis executionis ordinis suscepimus. Nihilominus tamen citati auhores docent, laicum nullo modo posse post hæretim ad clericatum promoueri. Et ratio esse videatur, quia hæc promotione non prohibetur clericis semel lapsis in hæretim, quia clerici sunt, sed simpliciter prohibetur ratione talis criminis, & ideo comprehendit etiam laicos. Quod colligi potest ex cap. 2. 8. Hæretici, de Hæreticis in 6. Item de ipsis clericis audenti citati autores, non posse in ordinibus prius suscep-